

LUSIKA LWA

KELEKE YA SARDISI

✉ . . .mulena. Muzwale waka na sweli fela ku ni bulelela kuli kuna ni litaulo zee, ki za mutu ya katazwa ki kansa. Kacwalo lu ka li lapelela fa nako nyana fela. [Muzwale Neville uli, “Kuna ni likupo zepeli kwa neku leliñwi kafoo.”—Mu.] Likupo zepeli? Ku lukile, Ni ka. . . [“Iliñwi ya zona. Yeñwi ki kupo.”] Ku lukile, sha. Mi Ni ka li beya fa kuli ni li lapelele ni zona hape.

² Mi cwale kuna ni fela ya ni file fela kapepa, u tilo ni fa kapepa ka za. . .lisebelezo za kamuso. Mina babali mo ku to lu potela, lu ka tabela kuli mutahe mwa musihali ka tu kiloko, kamuso musihali, ba kaba ni lisebelezo za tepu. Mi haiba hakuna ze mu eza, ku kaba leliñwi la mañusa le—le mu si ka utwa kale fateni li ka liziwa ni kuba ni mukopano wa litapelo, mi—mi lu kulubela fela nako yende kamuso musihali ka tu kiloko. Ikaba nako ya kupateha nyana ku na kamuso, mwabona, Ni na ni ku fiteleza la Sunda kakusasana, hape ni masihu a la Sunda, mi kamuso busihu, hape, ni litaba za kale kaufela ka likeleke zani.

³ Mi cwale, la Sunda kakusasana, haiba Mulena alata, lu kulubela nako yende, kakuli la Sunda kakusasana kakuba kuli lu ka ikatulsa, ki pumulo nyana kuzwa la Pelekelo busihu. . .ki fa Lusika lwa Keleke ya Laodesia. Kono la Sunda kakusasana Ni bata ku fiteleza: *Mwalanjo Ya Lobezi*, ni *Zuho*, *Zene*. . . *Ba Handeleti ni Fote-fo Sauzande*, ni zeñwi kaufela ze ceputukile ze tamahanya hamoho liñusa la kakusasana la Sunda. Lisebelezo li ka kala ka naini kiloko. Kana ku cwalo, mulisana? Ka naini kiloko, la Sunda kakusasana, kuli lubata ku talima fa litaba zani kaufela za kuli “Ki sikamañi se si ka ezahala ku mwalanjo ya lobezi, mi ki sikamañi se si ezahala ku mwalanjo ya butali? Ba ka kuta lili? Kamba ba handeleti ni fote-fo sauzande ba ka bonahala lili?” Ni lika zeñata ze cwalo mwa kakusasana la Sunda, kulika kutamahanya zeo hamoho, ili zeo mane li zamaelela hande ni liñusa lee. Mi cwale la Sunda busihu lu kanga lingeloi la mafelelezo le lituna ni Liñusa kwa Laodesia, la Sunda busihu, haiba Mulena alata.

⁴ Mi cwale, he, kamuso musihali ku kaba sebelezo moo, sebelezo ya tepu. Muzwale Gene u ni bulelezi fela kuli bakaba. . . ika kalisa ka tu kiloko kamuso musihali. Mi mina sicaba ba balata ku to teezeza mañusa, ku to lapela kwa katala, mina mu bata Moya o Kenile kamba nto yeñwi, ki nako yende. Keleke ki yende mi ya futumala, ikwaluhile, mi ilibelezi mutu ufi kaufela mi ka nako ifi kaufela ya tabela kutaha mi ato lapela abate

Mulena. Keleke ikwaluhile mi ya ilibezezi. Mi luka . . . luka ba lu mi kulubela, lu libeye ka mukwa woo, lu ka mi libelela kamuso musihali.

⁵ Kamba ka nako kaufela ye mutabela kutaha mwa keleke ku to lapela, kupalañi, i lukile ka nako kaufela. Mi haiba ku kaba kuli minyako ika be ikiilwe kamba nto ye cwalo, kwabuse bwa kota fela yaani, muzwale waka, yali mubabaleli wa sibaka se kwanu. Ni sepa ki 411, Na lumela cwalo. . . Kamba 811 (kana ki yona. . .?) 811, bukaufi fela ni lilulu lani kuzwa fa keleke fa, 811. Kupalañi yena, ki. . . musala hae wakona kuba ni li kii haiba ba kwalulanga sikwalo hamoho ni ku si kiya, kono ba si siyanga inge si kwaluhile mwendi kakusasana, ba si kwalulanga. Kamba, kasumulaho wa sebezezo, si kwaliwanga busihu, kuli banana basike ba mata mata mwahali, mwa ziba, ni kupwaca mahaulo ni zeñwi cwalo; mwa ziba mo ba inezi banana, sihulu mwa lizazi lee. Kona ze lu kwalelanga ona zeo. Ha lu tabelangi ku kwalanga sikwalo sa keleke ibe nako ifi kaufela. Mwedni ha ku kiilwe sesiñwi, lukaba ni sona kuli ku shutane ka nako yeo, mi luna . . . kuna ni yalukela kuba teni ka nako kaufela kuli sicaba sikone kukena mwahali si lapele, ni ku to bata foliso, kubata Moya o Kenile.

⁶ Wena, yasina Moya o Kenile mwa bupilo bwa hao, u tahe, uine foo, uine busihu kaufela haiba u tabela cwalo, u ine fela ona cwalo kufita u U amuhela.

⁷ Ki mañi yana opela kwanu nako nyana yefitile kuli, “Mulimi ukwanile mwahala ka kaufela, ni Mulimu ainzi kaufela”? Ni—Ni hupuzi kuli Kuungelwa ku ezahalile; Na, na talima kwa sibaka sani, ni kubona haiba mutu kaufela na liteni. Ne li nto yende luli; Na itumela cwalo. Lwa kona ku yemela ze cwalo ka nako ifi kaufela. Eeni, sha. Zeo ki. . . Kona ni sa zo kena fela, ka nako ye ni utwile zeo.

⁸ Mi Ni tondile miopelero yeminde kaufela mwa mikopano ye kakuli Ni hupuzi kuli. . . Oh, Ni patehile fela hahulu, mwa ziba mo ku inezi. Sicaba—sicaba si tahanga ka fulai, ka sitima, ka. . . Mina—mina ha mukoni kuziba, mwa bona, kakuli li tahanga fela ka luwaile, muna ni kuya ku bona, mu kopane ni bona ni ku ba lapelela, mi kai ni kai. Ki nto yeswalelela fela ku ezahala, mi ni kulika kubala hape; si tisa butata nyana. Kono kamita lu tabile ku kopana ni sicaba ni ku ba ezeza kaufela ze lukona kakuli ki. . . zeo kona. . . lu batanga ba sicaba ku Mulena Jesu Krete kwa sicaba sa Hae mwa lizazi lee. Mi lutabela kueza zetuna kufita mo lu ezeza, kono ha lukoni.

⁹ Mukutazi na matezi mwahali kakusasana cwana, bakeñisa sabo yetuna mwa booko, ku ba mwa liemba emba fela, mutangana yomunde. Mi bakeñisa fela kuli na li. . . na belekile fela hahulu. Aba. . . Akala ku yema, mo musizana wa hae yomunyinyani na yemi mwa sibaka, akala fela ku potoloha. Na tinile ma pajama amanyinyani cwalo; abulela kuli nto ya

mafelelezo ya na hupula neli ka loteli ka kalikani kaka fubelu kene ka potoloha, kupotoloha, kupotoloha, kupotoloha, sina cwalo. Ku zwela fande, mwabona. Mi kacwalo ba mu akufiseza kwande. Kacwalo ki—ki musebezi fela o mutuna hahulu, mwa bona. Mu—mu hupule kuli mu mwa nama mi lu—lu bata . . . lu nahana kuli mutiyo kaufela u beilwe ku luna. Kono, mwa ziba, Mulimu una ni batanga kwa libaka kaufela kuli ba tokomelange lika ze cwalo, mi kacwalo lu eza fela lika ze lukona. Kono mukutazi ya musa ya lika kueza kaufela za kona mwa mazazi a maungulo aa bakeñisa Mulena. Na luli . . . Mi Mulena a mu lamulela ona kwani, u iketile cwale, ni ku mu tisa hape, inza iketile, ku lukile, aya mwa nzila ya hae, inza nyakalala.

¹⁰ Mi, oh, nto yetuna iezahalile kacenu. Ha ni lati fela kuinelela fa litaba zeo, kono . . . Mwa ziba, Ne ni bulelezi musala ka, Na li, “Cwale, kuna ni ya ka taha kwanu, mi ukaba muuna, yomukuswani, yomukima, wa milili ye minsu ni meto amansu, uka bala sisupo seo ni ku kala ku . . . kono u mu bize, mwabona.” Se nili, “Kakuli Mulena u na ni liñusa la hae.” Mi Na nanula Bibeleye kwaluhile, mi se Nili, “Ni ka beya lika fa kuli mubone kuli ki zona za bata Mulena kuli aeze.”

¹¹ Myaha ye ketalizoho ni yemilalu yefitile, muuna wa mu Polish yazwa kwa Poland, ya hulezi kwa Poland . . . Kwa mukopano, ataha kwa katala mi ali . . . kamba Moya o Kenile wa mu talimela, ni ku mu bulelela, kuli, “Wena u lyangani fela.” Zeo kona . . . Na hupula kuli ki Na yana bulela, kono neli Moya o Kenile ono bulela. Za inelela ni yena ona cwalo, mi mafelelzo za mu zwise mwa Kansas City kuya kwa muyaho maabani busihu, mi cwale a lyangana maswe maswe luli ha utwa ka za kolobezo ya mezi yani. Aya kwa hotela ya hae, mi Moya o Kenile wa bulela kuli, “Nanuha mi zamaye kwateni cwale.” Nekuna ni yana bata kutaha ni yena, kono a hana bakeñisa kuli mwa pono na tile anosi fela. Mwabona? Mi kacwalo . . . mi yena, nana ni sisupo sa mutangana cwalo, akala, aitulela fela kusili, mi musala ka a mu biza mi Na ya kwa sikwalo, se Nili, “Yani—yani ki yena, ha tahe.”

¹² Ki hali, “Ki sikamañi se Ni swanela kueza?” Kasamulaho amano bona, a li, “Cwale Na bona.”

Se nili, “Ni bata ku mi bonisa se kuli mu zibe cwale, mwa bona.” Se nili, “Mulena u ni bulelezi kuli no taha.” Wa kona ku mu buza. Se nili, “Cwale, ki le Liñolo. Libale pili u si ka ya kale.”

¹³ Kihande, uteni mo kuli akolobezwe ka Libizo la Jesu Kreste cwale. Kacwalo . . . ? . . . Hakulata uteni mwahali mo cwale, kakuli Na ziba. Kana uteni mo, muzwale? Ki muzwale, muzwale wa mu Polish. Huh? Eehe, kafoo kwa mulaho mwa lilulu ki yo fa, eeni. Yema . . . nanulela lizoho la hao mwa halimu kuli ba ku bone kulo foo. Ku lukile. Kwa kubona Moya o Kenile . . . Zeo li ezahalanga fela ka nako kaufela. Batu babañata ba hupula kuli lipono litahanga fela kwa katala. Oh, zeo ha ki zona ze eza lika. Ku cwani he ka zeo, Muzwale Leo? Ki kai ni kai fela, mwabona.

Kihande, se ki sibaka nyana fela sa Zona, kwanu. Kwanu kona ko li ezahalelanga fela hanyinyani. Kwande kafani kona ko Li ezahalanga musihali ni busihu, mwa bona. Eehe, mubuze musala ka, mi uka . . . kamba babañwi, ni muyaha tuko waka kwa mulaho kwani, Muzwale Wood, ni babañwi bani kaufela fa kaufi. Oh, mawi! Ze ki lika ze nyinyani—nyana fela kwanu; ki lika zetuna ze ezahalanga kwande kwani. Cwale, mane licika la zona ha li si ka bulelwa kale. Oh! Ni tabile hahulu ka zona, ka kuziba kuli Mulena luna atuha ataha cwale mi lu ka yo ba ni Yena kamita kwani; isiñi *kamita*, kono *Kuyakuile*, kwa Kuyakuile.

14 Cwale, haiba Mulena alata, Ni lumela ki la eitini, la Sunda, ki biki. La Sunda, ki biki, la eitini. Ne ni na ni ndwa yetata; Satani ma likile kunifa libelenge le li sweli kuzengaana kwanu, Ni sweli fela ku mu kutiseza lona; mi ni yena wa li kutuseza ku na, mi nina Na mu kasheza zona. Kacwalo . . . mi kacwalo Ni bile ni ndwa nyana. Kacwalo lu ka tundana ni zona biki yetatama. Mi he, haiba Mulena alata, la Sunda yetaha, la eitini. Mi lu ka lika kutisa sebelezo ya ku lapelela batu ba bakula kakuli . . . lika za kashaka ni ku kashaka ni lika zeñwi za putako yetuna ze lulika ku tokomela kapili mp lukonela, mi liholo, liholo za busihu kaufela ni lika zeñwi zetaha ni kuya. Kona kuli la eitini lu kaba ni sebelezo ya foliso sina kamita. Mi haiba muna ni balatiwa ba mina baba tabela ku lapelelwa, kihande, mu yo batisa, kamba mutahe ni bona ka nako yani.

15 Cwale, kuna ni balika babañata hahulu mwa Jeffersonville bene ba ni bulelela, kuli nebatile ka kuitahanela kuli batahe kwanu, mwendi ka faifi kiloko, bali ne kusina sibaka sa limota za bona (kamba sikisi). Kacwalo ba . . . Se nili, “Kihande, mina . . . Ye ki mizwale ya luna ye ti lo pota kuzwa kwa libaka kaufela, sicaba, bakutazi babanata.” Se nili, “Ba—ba iitingile fa tuto Ye.”

16 Mi lu lika fela ku nataka fa lika za butokwa. Mi cwale kasamulaho nyana, kupalañi, lu kaba ni zona mwa buino bwa buka kuli mukone kuibala mi—mi ikaba yelikani—yelikani nyana ye ekelizwe ku yona, kakuli busihu. . . Mu lemuhe, masihu amabeli afitile, Ni likile, hañata, kwanda linzwi, mwa bona, kakuli ona mayemo tuna ani, zeo kona ze Ni bata ku bona; nekuna ni sinulo ya Krete ye filwe mwa lusika lo, mwabona, ka seo sili sona.

17 Mi cwale, lu si ka kala kale kubala Mañolo . . . Mi Ni ziba kuli kamuso ki lizazi lelituna la litekisano kaufela ha lu ka ya kwa kuleka zelutokwa la Pelekelo busihu. Mi luna ni kuba ni zona la Pelekelo musihali kamba la Pelekelo kakusasana, alimuñwi, kacwalo lwakona kuba ni busihu la Pelekelo baba lukuluhile kutaha kwa keleke. Konakuli lu ka lika kuzwa kapili busihu bo kuli musike mwa katala hahulu kamuso ku yo taha, mi ni ku kutela mwa sebelezo ya musihali ni mizwale kwanu babana ni matepu mi—mi hae ni kamuso busihu.

Cwale, ha lu yemeñi fela fa nako nyana kwa tapelo, haiba mu lata.

¹⁸ Ha ni zibi, lu si ka lapela kale, haiba kuna ni alimuñwi mo yana ni kupo ye ipitezi ya tapelo, haiba uka izibahaza fela ka lizoho le li nanuhile. Mulimu wa bona. Cwale mwa bona haiba lu mwa butokwi kamba batili, mizwale. Ni sepa kuli nanite-faifi kamba nanite-eiti pesenti ya sicaba ba nanuzi mazoho a bona kona kuli ki. . . Cwale, muhupule, mane ha mu koni ku shenya Mulimu a sa zibi. Mwabona? Wa ziba maikuto a mina, Wa ziba se mu kupile.

Ha lu inamiseñi litho za luna:

¹⁹ Ndate ya Musa yakwa Lihalimu, lu taha kwa Bupetehe bwa Hao busihu boo, Lubona lwa Hao, kuya ka sepiso ya Hao Yo bulezi kuli Uka utwa. Mi haiba lu ka lumela, Uka lufa ze lu kupile. Mi lusweli ku ipulela bumaswe bwa luna. Lwa lemuha, Mulena, kuli ha lu—ha lu swaneli zeñwi za limbuyoti za Hao. Lu na—lu na ha lu swaneli. Kaufela luna ha lu swaneli, mi ha lu tahi inge kuli lwa—lwa swanela mi—mi inge kuli kuna ni nto yetuna ye luezize. O Ndate, ha lu talima fa Kalvari, zeo kona ze zwisa butuna kaufela ku luna, hakuna ze—ze luziba kwanda Krete Yena ya kokotezwi. Mi lu bona kuli Na zuhile kwa bafu ka lizazi la bulalu kuya ka Mañolo, kwa kuluka kwa luna, akuta hape kasamulaho wa mazazi a mashumi amane mwa mukwa wa Moya o Kenile, kuli aine ni luna kufitela kube ku bonahala kwa Hae mwa mbyumbyulu kwa nako ya mafelelezo. Mi lubona kuli maungulo a sutelela kapili cwale. Mi lu sicaba se si tabile hahulu, Mulena, kakuli sona—sona So lu file ki lithohonolo lelituna.

²⁰ Ni itumezi hahulu, Ndate, kuli sicaba se si teezeza se si inamisize litho za sona, mi sa teezeza. . . ? . . . Mi he, Mulena, Ni lapela kuli U kenise milomo yaka busihu boo, mi busihu kaufela ni nako kaufela Ni taha kwa katala ya Hao ku to ambola ni sicaba sa Hao; kakuli, Mulena, u si ke wa ni tuhelela kubulela nto ye maswe. U sa na ni mata a kukwala milomo sina mo No ezelize kwa milomo ya Daniele. Mi haiba Ni lukela kubulela sika kaufela se si si ka tato ya Hao, kwala mulomo wa ka, Mulena, kuli Ni si ke na si bulela. Ni fitelele mihupulo yaka; ni beye mwa nzila ye lukile, Mulena, fo Ni si ke na bulela sesiñwi kwanda Niti. Kakuli Ni lemuha kuli mwa lizazi lelituna lani sicaba se si ka yo libelela mwabuse fa. . . kulibelela bulumiwa bo Ni kutalize ku bona. Haiba U taha kwa—kwa kunga yeñwi ya linaleli za Hao, ni mangeloi a Hao, bakutazi ba Hao, batanga ba Hao, ba ka kashezwa kwande pili kuya ka Mañusa o lu bile lu kutaza kwanu. U ka yo ba atula, batanga ba Hao.

²¹ Cwale, Ndate, Ni lapela kuli U lukulule Moya o Kenile wa Hao ubulele mi isiñi mutu. Kenya pilu za luna mwa mupato kuli lu utwe Yena. Ni ka ina inge ni teezeza, Ndate. Ni lapela kuli U folise bakuli ni baba zielehile. Kaufela ze ba tokwile batu, kai ni kai, lumeleza sishemo sa Hao sibe ni bona. Alaba kupo kaufela ye

bonisizwe busihu boo ka lizoho le li nanuzwi. Kwande kwabuse bwa naha ko ku na ni ba ba sweli kunyanda ba bañata, ni bona bañi ba litauro ze liteni fa, mi likupo ze inzi mwa lizoho la ka mo, lumeleza kuli Moya o Kenile u li alabe, Ndate, mi u folise bakuli. Bulela ku luna cwale ka Linzwi la Hao le li ñozwi, ka Moya o Kenile, lu kupa ka Libizo la Jesu. Amen. Ha muine.

²² Cwale, busihu boo ku futumalile nyana mwa keleke. Lusika lo lutuna lwa Keleke ya Laodesia kona lo lu tatama. Mi busihu bo lu atumela lusika loluñwi lo lutuna lwani lwa keleke ye kaba ya—ya lusika lwa buketalizoho. Lu ngile lusika lwa keleke yapili, ili Efese. Na kona kubala litaba zeo hape kwa makalelo, ne li ñozwi kaufela zona konakuli Ni tabela ku mi balela zona hape mina baba bata ku talimela fa mapampili a mina.

²³ Lusika lwa keleke ya pili neli Lusika lwa Keleke ya Efese, kuzwa ka A.D. 55 ku ya ka 170. Paulusi ki yena yanali naleli, mi neli lusika lwa keleke ya pili. “Misebezi ye sina lilato” neli yona pilaelo ya Mulimu. Mupuzo neli “Kota ya Bupilo.”

²⁴ Lusika lwa keleke ya bubeli neli 170 kuisa 312, Irenaeus ki yena yanali mulumiwa wa lizazi lateni. Mi pilaelo neli munyandi- . . . neli manyando, ni keleke ye ne nyandiswa. Mupuzo, “Mushukwe wa Bupilo.”

²⁵ Lusika lwa keleke ya bulalu neli Pergamosi, Muhalalehi Martin ne li yena mulumiwa kwa keleke yani. Lusika lwateni ne lu kalezi ka 312 kuisa ka 606. Pilaleo neli “tuto ya buhata, bupumi bwa Satani, mutomo wa puso ya Bupope, mi linyalo neli keleke ni naha hamoho.” Mupuzo neli “manna ye patilwe, ni licwe le lisweu.”

²⁶ Mi lusika lwa keleke ya bune neli Tiyatira; Columba ki yena yanali lingelo la lusika lwa keleke yateni, mulumiwa; 606 kuya ka 1520. Mi lusika lwa keleke yateni neli bupumi bwa Bupope, Masika a Lififi. (Yeneli ya maabani busihu, mwa ziba, Masika a Lififi.) Mi haili—haili mupuzo, neli “mata a kubusa linaha, ni Naleli ya Kakusasana,” kwa lingeloi.

²⁷ Cwale, busihu boo, lwa kalisa ka lusika lwa keleke ya bune, ili lusika lwa keleke ya Sardisi, S-a-r-d-i-s, Sardisi. Mi mulumiwa kwa lusika lwa keleke ye neli Martin Luther, li ba ze zibahala hahulu ku muituti wa Bibeke kamba muluti yoo, kamba keleke, nitaluse, kacenu. Mi lusika lwa keleke yeo ne lu kalile ka 1520 mi lwa fela ka 1750, 1520 kuisa ka 1750; mi ni lusika lwa se lubisa kuli “Lusika lwa Kuncafaza.” Mi pilaelo neli “Ku itusisa libizo la bona.” Mi mupuzo wa bo masiyaleti baba siyalezi, neli “Ku zamaya fapila Hae mwa liapalo ze sweu, mi mabizo a bona nali mwa Buka ya Bupilo ya Ngunyana.” Mi Mulena alutuse halunze lu kalisa cwale.

²⁸ Cwale lu kalela fa timana ya 1 mwa kauhanyo ya 3, ya lusika lwa keleke ye. Liñusa kwa Sardisi, nako ya kuncafaza. Sikwata nyana sa balumeli bene ba siyezi, bene bali bukaufi ni kufela.

²⁹ Cwale kwa baenyi babañwi, bakona kubulela fa, kuli... ili kuli musike mwa ba kwa mulaho wa lika. Ki ze buhali, mi fokuñwi lukona kutaha fo lu ka beya mañusa a luna fa... ku a ñola, kutaha mwa musihali ni ku to a tomahanya hande; lwakona kueza cwalo la Sunda. Cwale, zee yeñwi ni yeñwi iyemela pil-... lusika lwa keleke: lwapili, lwabubeli, lwabulalu, lwabune, lwabu ketalizoho, lwa busilezi, lwa busupa. *Lo* lu kalisa ka Filadelfia...

³⁰ Mi *lo* fa lu yemela ma—mata a sipentekota, kamba keleke ye neli kwa Pentekota. Ne li keleke yetuna luli kwa simuluho, kono ba kalisa moya wa ko—ko—ko kopano o no taha mwahala bona, kulika ku ongaonga Keleke, ye ne bizwa kuli “Likezo za Manikolai.” Mwa ni utwa hande kwa mulaho kafoo? Eehe? Ku lukile. “Likezo za Manikolai.” Cwale, ne si *tuto* ka linako zani pili. Mi cwale lwa nga Linzwi ni ku li tatulula hande, ki likamañi zeneli “misebezi,” ki sikamañi sene sili “Bunikolai.” Leo ki libizo la kwahule ku luna, Bunikolai, kacwalo Ni ngile la Sigerike ni ku li tatulula hande. Mi *Nico* italusa “ku koma,” kamba “ku tula,” kamba “kuhatelela sesiñwi.” Bunikolai, *laitane* ki keleke, “keleke.” Nicolaitane, ki—ki misebezi yene lika kuhatelela keleke, ni kubeya mbuyoti kaufela...mi ni ya lukela kubala Bibebe, ya swanela fela kufa toloko, ikona kuba bishopu kamba mutu yomuñwi yali toho ya keleke.

³¹ Mi lu fumana kuli, mwa lusika lwa keleke ya bubeli, ne likala ku hamulela lika fande. *Ye* isali Pentekota; mi *ye* ki kopano (d).

³² Cwale, mwa lusika lwa keleke ya bulalu, Pergamosi, Pentekota ne se i kashelizwe kwande. Kono tuto ya kopano, ya zwa mwa “likezo” *mo*, kutaha mane ku kena mwa “tuto” *mo*. Mi cwale ba kena, mwa manyalo ona fani. Ba nyalisa! Ki...sikwa se sene si ba felize mata ba likwata za mapentekota.

³³ Cwale mo Ni bulelela taba yeo, mizwale, yeo kona niti ye sepahala. Zeo ki kuya ka litaba ze ñozwi ze kenile za litaba za kale. Libuka za ba Nicene Council, *Foxe’s Book of the Martyrs*, ni litaba kaufela ze ba ñozi ba kale. Ni na ni mapampili amañwi a kale faa. Mi mañi ni mañi...Ni bulelela ze ka kutokwa...Ha ni buleli cwalo kakuli Ni Mupentekota. Seo ha si talusi...Ha Ni bulela kuli “pentekota,” seo ha si talusi kopano ya lizazi le lupila kuyona yee. Bana ni mulatu ni bona sina babañwi kaufela baba siyezi. Kono Ni talusa pentekota ya niti, Moya wa niti wa Mulimu ona ni Tuto ya makalelo, ni mbuyoti ya makalelo, ni mabizo a makalelo, ni lika kaufela ka mo ne likalezi ona cwalo kwa simuluho inge mo li zamaezi mwa Bibebe.

³⁴ Cwale, he ha lutaha kwa lusika *loo*, mu bona Pentekota mo itahezi ipahama cwalo. Kaufela mwa bona hande kwa mulaho kafoo? Mwa bona hande kwa mulaho kafoo? Ku lukile. Cwale, fa kwa taha, maabani busihu, lusika lolutuna lo luli ku lona *fa*, Constantine, Constantine, *C-o-n-s*; Ni ka li ñola. Yena, kakuba muhedeni, na...buzize Bakreste ba *fa* (bona bene bana ni tuto

ya Manikolai) haiba ne ba ka lapela kuli awine ndwa yeñwi; kihande, na kaba Mukreste. Ka nako yani ha nali kwa ndwa, a lola tolo ta kuli an lukela. . . Ka sifapahano se si sweu sene si beilwe fapila hae, mi ali, “Ka se u ka wina.” Mi yeo kona niti. Mi sa zusa mpi ya hae ni kupenta fa litebe za bona sifapahano se si sweu, mi sani neli sona sibaka ko ne ku pepezwi kamba makalelo a mulao wa Katolika, kacenu, a bizwa kuli Knights of Columbus.

³⁵ Cwale—cwale, Constantine, kuna ni. . . hakuna nihaiba taba iliñwi yemukona ku zwisa kwa litaba za kale, za yena ha fetulwa. Na si sika kaufela kwanda kuba mutu wa litaba za naha wa kuluku. Nana ni mulelo wa muhupulo wa hae kuli—kuli akopanye mubuso wa hae ni ku u eza o tiile. Kacwalo yena ka yena fela, inza li muhedeni, na lapela milimu; mi ki ha bona kuli tuto ya Manikolai ne se i kasha lika zeñata kwande, kacwalo aitusisa mukwa o swana o ne lu fumani maabani busihu.

³⁶ Mi Jesu a bulela ka kunuha myaha ye mianda ye milalu ni yemine isika ezahala kale, kuli alute tuto ya Balaami. Kuli mane Balaami na pumile bana ba Isilaele, aba ezisa kueza buhule ni—ni kufa. . . kunga lika ze tabezwi milimu, kuca lika. Cwale, lu ziba kuli “kuca lika ze tabezwi milimu,” seo nesili sona luli, ne li kulapela. Ku kena mwahali, ne ba kubamela kwa milimu ya maswaniso, ba beya milimu ya maswaniso mwa keleke ya Bukreste; inge fela mwa na ezelize Balaami kwa mulaho kwani, na kinisize Isilaele kueza boozwa, ku ya kwa mukiti tuna wo wa milimu ya maswaniso.

³⁷ Kihande, Constantine aeza lika ze swana ka mukwa wa hae, mi a eza keleke. A fa zeñata kwa katengo a ba Nicene Council, mi cwale bona. . . A eza mi—mi miyaho yemiñata yana nani, mi aifetula kuba likeleke. Mi ki ha eza aletare yetuna ya licwe la butokwa, aikabisa ka gauda ni macwe a benya. Fahalimu a yona abeya nto yeswana ni lubona, mi abeya muuna alimuñwi kuba sina toho ya. . . mi a bizwa kuli “bishopu.” Mi ba mu beya fa lubona loo, Boniface III a beiwa fa situlo. Isi fela kuli na zamaya ni liapalo za tinile inge—inge linjimi mo ne li ezeza, kono ba mu eza kuba—kuba ni mikanjo yeminde yemituna ba mu tinisa sina mulimu ni ku mubeya fahalimu fani ba mu biza kuli, “Muyemeli.” Vicar, kamba *Vicarivs Filii Dei*, italusa kuli “mwa sibaka sa Mwana Mulimu.”

³⁸ Cwale, zeo ki za ya na ni zibo, ahohe, muñole zeo: *Vicarivs Filii Dei*. Mi cwale ha mu ka ñola mulaini mwatasi mo ni ku kopanya linombolo, mi muna ni sa bulezi Mulimu handende ka seo nombolo ya sibatana ili sona: sikisi handeleti ni sikisite-sikisi. Mwabona, *Vicarivs Filii*. . . Cwale, Ni bile kwa Rome mi ni bile ni mwa Vatican. Ni mushukwe ona ni manaka amalalu: mata a lihele, lihalimu, ni limbo. Mwabona? Ni boni mushukwe, ni boni kausu, niboni kaufela, hande kulo kwani.

39 Ka swanelo, la Bune musihali ka sili kiloko Ne ni lukela kukopana ni pope wa *mafelelezo* yana liteni kwani. Baron von Blomberg yana na ni . . . mi cwale ki hali, “Cwale, ha u ka ya, Muzwale Branham, nto yapili yo na ni kueza ki ku kubama ka liñwele la hao la bulyo ni kutubeta lisale lani.”

40 Se nili, “Zeo nya. Zeo nya. U libale fela.” Se nili, “Ni fa . . . Hanina ze ni lwanisa muuna yani, ki . . . ? . . .” Kono se Nili, “Kuna ni nto iliñwi, Ni ka fa mutu lilumbatina la hae. Haiba ki ‘Reverend,’ zeo ki zende, abe ‘Bishopu, Euda, Dokota,’ seo kaufela, Ni ka lumelisa mutu ka tabo. Kono haili ku kubamela mutu? Ni lukela kufa likute la milapelo yaka ku mutu alimuñwi: Jesu Kreste. Yo ki yena mutu anosi fela ye Ni kona ku kubamela.” Se nili, “U libale kwateni zeo. Zeo u itobohe fela zona.” Ha nina kueza zeo. Mi kacwalo Na . . .

41 Hani mano taha kwa ndu Na fumana kuli nekuna ni mu American yomuñwi yomutuna yana ezize cwalo, niyena, Teddy Roosevelt. A hana kueza cwalo bakeñisa ku . . . Mwa hupula zeo mwa litaba za kale? Kuli na hanile kubona Pope bakeñisa kuli nana ni kutubeta lisale la hae kamba . . . Ne ba li tinisize kwa munwana omutuna wa lihutu, hape, mwa ziba. Kacwalo . . . Oh, batili. Batili, zeo ha liyo. Kona kuli . . .

42 Konohe, mwa . . . Cwale, sina Balaami . . . Mi lufumani maabani busihu kuli, mwa . . . Cwale, kwanu pili, lu si ka zwa kale mo, ne ba ongaongile keleke ni ku nyalana, ba amuhela milelo yeñwi ya buhedeni, milimu ya maswaniso ya buhedeni yaba mwa keleke. Neli mulimu wa Jupiter, mulimu wa lizazi, mulimu wa Mars, mulimu wa Venus, ni milimu ya maswaniso a likeleke za buhedeni yani; mi ba beya fateni Paulusi, Pitrosi, Maria wa mwalanjo, zani kaufela, mi bali, “Ki yo fa Muyemeli wa mina kakuli Jesu na bulelezi Pitrosi kuli, ‘Ni ku fa linotolo,’ mi yena u yolile buapositola.” Yeo i sa li tuto ya Katolika kufita ni lizazi lee. Mi ba beya mwateni milimu ya maswaniso. Mi ki sikamañi se ne ba ezize? Ba tisa milapelo ya milimu mwa Bukreste, ye bizwa kuli Bukreste; isiñi Bukreste bwa niti, kakuli mapentekota ba balikani . . .

43 Cwale muhupule, Ha ni buleli kuli . . . Ha ni si ka bulela ba, “Baptist, Methodist, Presbyterian,” bateni ku bona kaufela. Kono haili ba niti, libyana za luli za Mulimu neli pentekota; neli, iteni, mi ikana iba yona! Kwani kona ko ne ku kalezi Keleke, ona kwani ni Mata a Pentekota.

44 Cwale, mu li, “Kana ki niti yeo, Muzwale Branham?” Ni ka mi kupa kuli munge litaba za kale, ni kutalima fafasi mwahala linako ku to fita faa, mi mu fumane haiba ufi ni ufi wa bona bani kaufela ki wa niti, ili bana ba niti ba Mulimu bene ba si ka kumalela kwa Mbuyoti ya Pentekota yani; bene ba bulela ka malimi, kutoloka malimi, bene bana ni lisupo ni ze komokisa, bene ba kolobelizwe ka Libizo la Jesu Kreste. Kaufela zene ba ezize ba apositola, ne ba li ezize ni bona, ku zwelela ona kwani.

Ki kabakaleo mwahali mwani, ha mu bala litaba za kale, Ni ngile Paulusi ni Irenaeus ni—ni—ni—ni kushetumukela ku Muhalalehi Martin, Columba; ufi ni ufi kaufela wa baana bani (ku to punya ni kwa lusika loo fa), nebana ni lisupo ni ze komokisa.

⁴⁵ Ku lukile. U bulezi kuli nebana ni... maiki neina ni ku sa... Kana ku hande cwale? Ku lukile. Batili, ba nyunga litoho za bona, ha ba sa utwa ni nto yekana cwale, Billy. Ku lukile. Mwa utwa...? Kana ki...? Cwale, mwa ni utwa cwale? Cwale, ku cwani foo? Seli hande nji? Eehe? Mutu ni mutu uli, “Ku lukile.” Paulusi, seo ki sisupo silisiñwi se si mi lwanisa. Ku lukile, kihande.

⁴⁶ Cwale, mwa lusika lo mo ha na ezize nto yetuna, ni kubeya muuna yo fa kuba bishopu wa nyangela ni ndopu fahalimwa likeleke kaufela, abafa mashelēni amañata ni zeñwi cwalo, mi aba sepisa, mi a kopanya keleke ni naha hamoho, ni kulumeleza kuli keleke ibuse naha. A mueza kuba muuna yomutuna. Kona kuli ki cwalo... Sa na ezize Constantine kona nto yeswana luli ye ne lufumani mwa keleke yeñwi yee, yana bulela Mulimu kuli; yani, mwa mazazi a Elia, kuli ba tuhelela musali yani Jezabele ku hatelela bana ba Hae; zeo ne li ezahalile mwa Lusika lwa Lififi. Mi amutalime fo se iinzi Pentekota cwale. Mawi, mawi! Se i unsufezi fela. Mi cwale seli myaha ye likana sikiti, i... kuzwa ka nako ya 500 kutaha ka 1500, luli, seli 606 ku ya ka '530'cwalo... '520, ki linombolo ze kumbahalile, kono ka swanelo fa lilimo ze likana sikiti. Baka... manyando a kusulula mali. Mubale litaba za kale.

⁴⁷ Cwale, mu Katolika u ka mi bulelela kuli keleke ya Bakreste, ne bali bona keleke ya Bukreste. Ki yona *kopano* ya Bukreste. Kono mapentekota ba niti ne ba kashelizwe kwande, kubulaiwa, ni ku pwacaulwa, ni ku bulaiwa ka ma pope ni mabishopu ni babañwi cwalo, ba sulula mali mo ne bakonela.

⁴⁸ Cwale, zazi leliñwi li ka ni bulaisa, mwabona, ka kubulela cwalo. Kono yeo ki nto ilinwi ya niti, Ni ziba neku ko Ni libile, cwale Na ziba. Li zwelapili fela kulota mali. Kono seli mwa hola yateni cwale, ze mubona kuya ka ze kaba teni nako yetelele. Musike mwa kutela ku Zeo! Yeo kona Niti. Mupile hande ni Yona. A mu zwakanise mali inge bona mwa lizazi lani.

⁴⁹ Cwale, mwahali mo muboni se ne si ezahalile. Mi cwale mwahali mo tuto ya Jezabele ya taha mwateni. Jezabele neli musali, muhedeni yana... Akabe na ezize lika ze swana za na ezize Constantine; anyala musali yo kuli a tiise mubuso wa hae, ni kutisa bulapeli bwa maswaniso mwa Isilaele ka kuswana fela ni Constantine mwa na ezelize kwa mulaho kwani. Mi ni Pentekota ya bata kufelela kaufela yona.

⁵⁰ Cwale, Mulimu a zusa Martin Luther. Ni bata kuli mulemuhe mo li zamaela *fa* ni ku sutelela kwa kufela, mi ni kukalela *fa*,

ni kutaha fafasi *fa* hape. Mi Ni swaile fateni kakuli ki—ki tuto yetuna ya la Sunda busihu, haiba Mulena alata.

⁵¹ Cwale—cwale, Ni lumela kuli se lu zamaelela hande ni fo lu fitile. Cwale, ona mwahali *mo* kuna ni—ni Lusika lwa Lififi, ona fa, kuzwa ka 1500 . . . kuzwa ka 606 kutaha ka 1520. Mwahali mo. Ni ka beya se fa kuli mu . . . 606 kuisa 1520. Lo kona Lusika lwa Lififi, ona keleke ye *faa*, ki Lusika lwa Lififi. Cwale, keleke ye ye lutaha ku yona cwale ki keleke ya ba Lutheran.

⁵² Cwale, buñata bwa batu kwa mulaho kwani, sicaba sani ne si shwezi mwa . . . Baana ba sina Irenaeus, ni Martin, ni Columba, mi ba timela kaufela bona. Mi cwale munge mutu kaufela ya bata kubatisisa mwa litaba za kale za bata kaufela, haiba ki likande la kale le li zibahala hande, mi ha ka mi bulelela kuli “Muhalalehi Patrick neli wa Katolika,” ha zibi za bulela yoo. Muhalalehi Patrick na hanyelize keleke ya ba Katolika, mi na si ka ya kwa Rome, mi ka tundamo ahana tuto ya bona. yeo luli ki niti. Mu ye kwa mutulo wa Eng- . . . kamba Ireland kacenu, mi mu ka bona nto yeswana. Muhalalehi Patrick nali muuna wa Mulimu! Kono, Muhalalehi Patrick, ha ibulezi mwani kuli na—na lelekile linoha kaufela mwa Ireland, leo neli litangu.

⁵³ Ki ba bakai ba mina baba kile ba bala kamba kuuwa ka za William Tell ha na kunupile apule fa toho ya mwana hae wa mushimani? Leo ki litangu la Katolika, kwa li kuba kube linzwi le li cwalo. Ne ni liteni ko ne li lukela kuezahalela. Li ñozwi kulo kwani kuli, “ki litangu, ha ku cwalo,” mwa Switzerland. Billy ni Na nelu inzi kwani bukau fi ni lisa le li bizwa Lake Lucerne kwa na ezelize li—li lika zateni, na kunupile mutu; yeo ki niti, kono ne si apule fa toho ya mushimani. Leo ki litangu fela, ki buhata ni lika zeñwi, ne ku si cwalo. Habana piho ni yekana ya zeo kwani, ko likile za ezahala kamba sika kaufela, kuli ne ba ezize cwalo. Mi luli li hasani kai ni kai mi ba kandeka mo ne linezi. Cwale, kono haili ku se, ha ki likande la litaba za kale la niti kuli na ezize cwalo. Mwabona.

⁵⁴ Kona kuli mwahali mo, mwa lusika lwa keleke, kona mo ne li felezi mane, kaufela zona za fela zatuhela kuba teni. Cwale mwa lusika lo lumu mo kutaha za Kuongaonga. Cwale, lika ze fa kasumulaho wa myaha ze sikiti za bunsu ni lififi ni kufela kwa zona, ni lika zeñwi cwalo, keleke ya latehisa mubonelo wa Irenaeus. Nali muuna yomutuna, muuna wa bumulimu. Kona mo ne kuinezi ni mianda anda ya babakenile bani bene ba file bupilo bwa bona bobunde ba lukuluhile (ne ba yemi mwa sibaka sani) mo ba kona kubela, mwabona, bakeñisa Kreste, ka kolobezo ka Libizo la Jesu Kreste, ka kubulela ka malimi, zuho ya Jesu Kreste inze ipila mwa bupilo ni kubatani kwa Bumulimu bwa Hae kwani, kanti sicaba se si *ipiza* kuli Bakreste inge si ba nyandisa. Yeo ki niti. Yeo ki niti.

⁵⁵ Oh, ki—ki mpi yetezi madimona ye swanela lihele Hanina taba kamba ki sikamañi. Ba nanuha cwalo mi ba ikeza ze ba

ipiza kuli, “u ipiza mupolofota wa musali, mutoloki wa Linzwi ya sinula hande, hakuna yomuñwi ya ziba kwanda bona.” U ipiza cwalo, kono ki lihata. Mwa bona? Ki fo mwa bona. Kono mwa nako yeswana; aisa lingeloi la Hae kwateni, ni Niti. Niti ikana ikutelanga ku Se. Mwabona? Kamita ikana ikutela ku za makalelo, kakuli Mulimu ha cinci ku Sani.

⁵⁶ Cwale, mi lu fumani hape cwana, maabani busihu, lu si ka siya kale se, kuli li inelele hande mwa lipilu za mina. Ne li si ka ezahala fela. . . Mwa mufuta wani, Jezabele, nana ni—ni mwana a musizana. Mwa hupula cwalo? Mi Sinulo 13 ibulezi kuli keleke ye fetuhezi kuzwa kwa tumelo ye, Rome, neina ni bana ba basizana. “Na li yena mahe mahule.” Kana yeo ki niti? Jezabele nana ni mwana musizana, mi ki sikamañi sa na ezize Jezabele ni mwana hae wa musizana? Mubone lika zeo kaufela, mifuta ni miluti. Jezabele na boni kuli mwana hae wa musizana na nyezwi ku Jehoram, ya nali mwana Jehoshafati mwa Judea.

⁵⁷ Isilaele na ikabile ka nako yani, sina cwalo. Ki ye fa Jerusalem *fa*, mi Judea ki ye *fa*. Kihande, Akabe nali *fa*, mi Jehoram nali *fa*. Ku lukile, Jezabele na komile *se*, Isilaele kaufela a ikungela milimu ya maswaniso. Mi. . . (Kaufela bona kwanda Elia ni sikwata nyana se si fuyozwi sani.) Ku lukile. Cwale, kwa neku *le* nekuna ni Jehoram ku Juda; mi ha to ba ni mbututu ni Akabe, anga musizana yo ni ku mu nyalisa ku mwana mushimani wa Jehoram. . . kamba ku mwana mushimani wa Jehoshafati ya nali Jehoram, mi a tisa bulapeli bwa milimu ku Juda, ni kubeya tutala twa buhedeni mwa Jerusalem.

⁵⁸ Ona zeo luli kona zene iezize keleke ya Katolika! Ya zwisa tuto ya yona ya kopano ni zeñwi cwalo, mi ku zwisa Moya o Kenile mwa keleke *mo* ka mwana hae wa musizana (Lutheran, Methodist, Baptist, Mapentekota, ni babañwi cwalo). Ona cwalo kona mwa na ezelize. Ki Bibeles ye bulezi, “Ki mahe wa mahule.”

⁵⁹ Cwale, mu talime fela mwa Mañolo. Mwa bona—mwa bona sika kaufela se si shutana ni Mañolo, mi ni litaba za kale li bulela fela fa lika zeswana, mu tahe kuna sina mutangana yomunde. Mwabona? Yeo ki niti. Ha li yo mwateni!

⁶⁰ Likopano ze ki lika zena ni lifanu hahulu ku zelukile lwaba fateni ni zona mwahala Buipanguli, li lika kuezwa batu kuli ba buse keleke, siswaniso sesiñwi se si swana ni se ne si inzi fa lubona lwani. Bishopu wa toho, mutoneli yomutuna wa Pentekota, “Kihande, cwale, ha lu boneñi, ki ifi tuto ya hae? Oh, na kolobelize ka Libizo la Jesu? Ha koni kutaha ku se. Batili, sha, mizwale. Mu Li hanile.” Mi ni zeo li hanilwe ni zona. “Ni ka mi tusa ku utwisisa, kana hakuna wa mina ya yanga kwa mukopano kwani. Ha ki omunde. Hakuna taba kamba u kula cwani, inela kwahule, hakuna taba kamba Mulimu u eza sikamañi. Haiba ha u talimi ka magilasi a luna, kupalañi, ha muboni ni hanyinyani.” Bana ni siswaniso sa sibatana! Mi siswaniso ne si na ni bupilo kuli sa bulela. Yeo luli ki niti. Ha mu nahani kuli wa kona

kubulela, mu mu hanyeze nako yeñwi. Uh-huh, luli mu ka kena mwa butata.

61 Na hupula, kwa Tulsa, Oklahoma, Ne nili . . . Oh, Ne ni li mwa sibaka sa masila kwani, likopano zani za kala ku fetauha kwani. Mi ne Ni inzi mwa muyaho mo zazi leliñwi ki ha Ni bona—neli pono. Na bona ka—ka kaze ye nyinyani . . . yende, kaze yende yenyinyani, mi ne ilobezi fa musamo o munde wa bulizi-lizi, mi neli kaze yendende luli. Mi Na ya kwani (mi Na sabanga likaze), ki ha Ni sutelela bukaufi mi Na kala ku iñwalula, mi neisweli kulila, “purr, purr.” Mwa ziba mo li lilelanga ka lilata le li sehisa lani, mwa ziba. Mi ne Ni sweli ku iñwalula, se Nili, “Kaze yende, ye nyinyani.” Mi ki haili, “purr,” ka bunde fela, mwa ziba.

62 Mi Na talima kwabuse bwa musamo wa yona, ne ku ñozwi kuli, “kaze ya Pentekota.” Kihande, Na hupula kuli, “Cwale, kana seo ha ki sesinca.” Mi se Nili, “Ye i lukela kuba pono.”

63 Mi sesiñwi sa li, “Haibile fela u ñwalula boya bwa yona neku le, ku lukile; kono cwale haiba u bata kubona mo i inezi luli, ñwaya boya bwa yona kukuta mwa mulaho.” Mwabona? Kona kuli ha Ni to iñwalula kukuta mwa mulaho, meto ani a lutuka, ku bonahala mubala wa butala, mi neli sibatana sene si yemi fani inge si ni kwelaka mati katata mo ne si konela. Mwabona, iñwalule fela boya bwa yona kukuta mwa mulaho hanyinyani. Mu mu bulelela za kolobezo ka “Ndate, Mwana, ni Moya o Kenile” kuli ki za diabulosi ni za keleke ya Katolika, mu talime se si ka ezahala ku yena. Mwabona? Boya bwa hae bu ka yemela mwahalimu.

64 Na shetumuka, na bulelela Muzwale Gene ni babañwi, kwani kwa . . . oh, Muzwale Leo ni babañwi, se Nili, “Ne ni na pono yaluli ya likopano za Pentekota mwahali mo.”

65 Cwale kauhanyo ya 3, ha lu kaleni pili . . . Sardisi ki keleke ye shwile. I shwile kakuli ne ba buailwe ka yona nako yee. Ki ku namuluha nyana fela kwa Bupilo, lu ka fumana mwa mizuzu nyana sene sili sona, ha nyinyani fela. Kuzwa ka 1520 kuisa ka 1750 kona nako yeneli ya Lusika lwa Sardisi ye. Mi naleli, kamba lingeloi la . . . Naleli ye neli mwa lizoho la Hae, yanali lingeloi kamba mulumiwa wa lusika lwa keleke yani. Kana zeo za utwahala hande? Kuli naleli neli lingeloi, mi lingeloi ki mulumiwa kwa lusika lwatani. Ku lukile. Ku lukile.

66 Cwale lu felile ka za Nicene Council. Ne ishwezi ona kwani, mi kaufela za taha mwa mata ni mwa kanya, keleke ni naha za swalana. Mi mutu kaufela wa kona kuhupula tuto yene bulezwi maabani busihu, sene ba hupula batu babañata? “Mileniamu ikalile.” Mi kaufela . . . “Kutisa Mileniamu kusina kutaha kwa Krete.” Mwabona? Kutaha kwa Krete kona ko ku tisa Mileniamu, nto yapili. Mi mwa mazazi ani nebana ni . . . Haiba munga litaba za kale, muka fumana kuli nebana ni boJesu ba buhata ni lika zeñwi kaufela, mwabona. Mi mane ba hupula

kuli pope neli Jesu, ku mu biza *muyemeli*, “mwa sibaka sa Mwana Mulimu.” Eehe, mulimu wa maswaniso yomutuna ya kenile, cwalo, ali kuina fani.

⁶⁷ Ha lu boneñi ni mi bulelela nto yeñwi. Bibeke ibulela kuli Jesu ha ka taha...mane A si ka taha kale, “Ku ka taha baplofita ba buhata, mi ku ka taha boJesu ba buhata.” Yeo ki niti. “Amubone, ki yoo . . .” Kono haluboneñi ni nokele mwatani nto ye mwa lipilu za mina: hakuna kuba Jesu ya ka hata lihut fa lifasi konji pili Keleke ha se iile mwa kuungelwa mi ise iile. Cwale, mu buluke fela zeo mwa minahano ya mina, kakuli ku ka taha bo kreste ba buhata. Kono Jesu haana kuba fa lifasi faa; kakuli tolombita ika lila, mi Haana kutaha, lu ka Mu katanyeza mwa mbyumbyulu. Keleke ikabe iile kale. Mi cwale Jesu ha ka bonahala, ikaba nako ya kukuta. Bamacaba ba yo Mu katanyeza mwa mbyumbyulu. Kana ki Mañolo ao? Mwabona? Ba yo Mu katanyeza mwa mbyumbyulu, mi kipeto lu ngelwa mwahalimu. Mi Jesu ki . . .asika hata kale mahutu a Hae fa lifasi konji Keleke ha se ingezwi kwa Hae mi ni Mukiti wa Sinawenga unga sibaka mwa Lihalimu; mi kipeto Uka kutela ku bo masiyaleti ba Majuda.

⁶⁸ Kona kuli cwale ne ku felile, ba Nicene Council, keleke ne se ibile mwa—ne se ibile mwatasi a puso ya bupope bukafu ni kubata kulikana fa myaha ye sikiti. Ba bulaya kaufela bene ba sa lumelelani ni bona. Yeo ki niti. Ikana yaba kuli mu ka taha mwatasi a seo kamba ne muka—ne muka—ne muka bulaiwa, sina Jezabele mwa na ezelize kwa Isilaele.

⁶⁹ Moya o Kenile no so zwile kale kono ka ki baba likani fela mwahala lusika lo, sina Elia ni bo masiyaleti ba Isilaele bene ba si ka kubamela liñwele la bona ku Balaami. Haiba mu tabela kubala taba yeo, yeo ki Malena Bapili, kauhanyo ya 19, ni timana ya 18, mi Elia na yemi kwa mulaho kwani mwa liñope mi ki hali, “Mulena, neba—neba babulaile baplofita ba hao kaufela. Ba ezize lika kaufela, mi Na—Na ni siyezi ni nosi. Mi ki Na fela ya bandukile.” Kono Mulimu a mu bulelela kuli Na sa nani mianda anda ya babañwi baba si ka kubamela kale liñwele ku Baale, mwa keleke ya kwande kwani.

⁷⁰ Mi kacwalo, Sardisi, cwale lwa kalisa. Linzwi luli la kuli *Sardisi*, ki timana ya 1. Linzwi la kuli *Sardisi*, mwa manzwi a Sikuwu, litalusa, haiba mubata ku li batisisa, litalusa “baba balehile.” *Sardisi* ya niti neli “ya balehile.” Kona ze italusa Sardisi zeo, ku lukile, “ya balehile.” Cwale, mwabona, ni “ya balehile.”

⁷¹ Cwale lu ka kalisa fa 1. Luli . . .Lu ka i biza kuli *lusika lwa Kuongaonga* mi ki nto ye swanela mwa kuongaonga kwa haiba lu na ni ku ibiza cwalo, kakuli ki . . .Kuongaonga neli “baba balehile” bene ba zwile mwatani ni kumatela kwande.

⁷² Cwale ha lu ngeni timana ya 1:

. . . kwa lingeloi la keleke ya Sardisi uñole uli; Ki ze za bulela yena ya . . . na ni Mioya ye sebene ya Mulimu, ni linaleli ze sebene; Ni ziba misebezi ya hao, ni kuli una ni libizo kuli wa pila, kono u shwile.

⁷³ Cwale litumeliso. Cwale, Mioya ye sebene ki . . . “Mioya ye sebene ni linaleli ze sebene.” Mioya neli mangeloi ana ile kwa linaleli anali balumiwa. “Mioya ye Sebene,” linako ze sebene ze shutana za Moya o Kenile ne itoza mulumiwa, yene li naleli mwa lizazi la hae. Ki—ki Moya wa Kuyakuile, mi naleli yene ezizwe ka mulelo wa kumonyeha Liseli mwa lififi la masika a likeleke zee koo malambi ni likandela li yemela zeo. Lingeloi, Moya, neli ona o no ile kwa naleli ni ku monyeha Liseli la Moya o Kenile ka yona naleli ye kwa lusika lwa keleke yani. Kuli, mwa kona ku ziba . . . ha mu zibi kuli Mioya ye sebene ki sikamañi. Ki balumiwa ba masika a likeleke ze sebene. Mwbana? Cwale, mi nako kaufela yeo naleli ha ne ibonahala, Moya o Kenile wa taha fafasi mi wa toza naleli yani ni kuibuluka sina naleli yapili mo ne i inezi.

⁷⁴ Cwale ha lu boneñi—ha luboneñi ni mi pakele taba yeo. Paulusi nabulezi, haiba mubata ku ziba mufuta wa naleli yeo neili yona. Kakuli, muhupule, Satani ki naleli, ni yena, naleli ya kakusasana. Cwale mulemuhe, Paulusi naize. . . Kana mwa lumela kuli na li yena naleli ya keleke ya Efese? Na bulezi kuli, cwale, haiba mubata ku ziba kamba Ki niti kamba nee. Mwa Magalata 1:8, Paulusi naize, wa bulela foo, kuli ha se kutile nako, mi litongwani ze sabisa ni zeñwi cwalo, na ize, “Haiba lingeloi litaha kuzwa kwa lihalimu li to luta evangeli isili. . .” (Cwale, na ziba kuli muuna yo na taha ya bonahala inge lingeloi ni *myemeli* yomutuna.) Mi ali, “Hakuna taba kamba ki yena mañi, haiba lingeloi kaufela kamba mutu kaufela utaha ku to luta nto isili sili ye shutana ni Evangeli ye lu mi lutile, yo abe anatema.” Kana ku cwalo?

⁷⁵ Paulusi ki yena ya na ba hapelelize ku kolobezwa sinca haiba ne ba si ka kolobezwa ka Libizo la Jesu Kreste, “Mutahe mu to kolobezwa hape kuli mu amuhele Moya o Kenile,” Likezo 19:5. Ki yena hape ya na beile mazoho fa sicaba, ni limpo, mi a beya keleke hande mwa sikuka ka misebezi ya limakazo, foliso ya Bumulimu, limpo za malimi, kutoloka kwa malimi. Kana ku cwalo? Makorinte Bapili 12, mubone sa na bulezi Paulusi. Makorinte Bapili 12, mi mu ka fumana cwalo. Na tomile U tomile mwa keleke. . . Mulimu u tomile mwa keleke limpo zee; mi Paulusi a ba beya hande ka mulao, ni ku ba beya hande mwa mulao kuli ba belekele kanya Mulimu. Paulusi na bulezi cwalo. Mi cwale haiba mutu kaufela, hakuna taba kamba ki kopano mañi yo fumaneha ku yona, ye lika ku ku bulelela kuli mazazi a kubulela mwa malimi, kutoloka malimi, foliso ya Bumulimu, ni limakazo, ni bupaki bwa Moya o Kenile kuba kolobezo. . . ya cwalo a be ya kutilwe. Kakluli Moya o swana o no li ku Paulusi ukaba Moya o swana o no lumezwi kwa lusika lwa keleke

yetatama, o swana kwa lusika lwa keleke yetatama, o swana kutaha cwalo ni kwa mafelelezo a lusika lwa keleke. Moya o swana, ki Moya o Kenile. Kana mwa lumela cwalo?

⁷⁶ Haiba mu lemuha se, se si ñozwi faa. Muñoli na zibile. Mutalime, ki “Mioya ye sebene.” Mutalime: “M” yetuna, ya Moya o Kenile, iliñwi ya zona. Uh-huh. Moya o Kenile o swana utaha linako ze sebene kwa masika a sebene kaufela a likeleke inge una ni Liseli le li swana. Mwa utwa cwale? Masika a sebene a likeleke, linako ze sebene Moya o Kenile wo uka lwala Liñusa leli swana le! Le ne li bulezwi kuli ikaba sikuto ku mutu kaufela ya ka Li cinca.

⁷⁷ Cwale mubone haiba zeo za zamaelela ni sinulo ya taba kaufela. Na bulezi kuli, “Kaufela ya ka zwisa kwateni kamba kukeza kwateni, ni yena sa hae si ka zwiswa (siemba sa hae) mwa Buka ya Bupilo.” Yeo kona nto yateni kaufela ye. Kona kuli hakuna sibaka sa kuli mutule kamba ku kasheza sika kaufela fande, mwabona, kakuli ki Ona. Kona sa na bulezi Mulimu, kona so no bulezi Moya, mi kona se ne li bulezi Likeleke. Cwale, haiba mu la lika kuhapeleza mwa mufuta usili fela kufita tuto ya mufuta wana lutile Paulsui, i fosahalile! Bibebe i lukile. Bupilo bwa hae . . . Jesu naize, “Ni ka zwisa siemba sa hae mwa Buka ya Bupilo.”

⁷⁸ Cwale, mu li, “Ki siemba mañi sa Buka ya Bupilo?”

⁷⁹ Kuna ni batu babañata baba na ni mabizo a bona mwa Buka ya Bupilo baba ziba kuli ba ka palelwa. Mwa ziba cwalo, nji cwani? Mwa hupula ha ni luta taba yeo busihu bobuñwi? Ne mu utwile kana? Lwakona ku ya kufitelela zeo; ha li utwahali hande; ha li utwahali hande, mwabona.

⁸⁰ Judasi Isikariota neli mwana Satani, nali diabulosi ya bonahalile mwa nama. Bibebe ibulezi kuli na li cwalo. Bibebe ibulezi kuli, “Na pepilwe ali mwana wa sinyeho.”

⁸¹ Amutalime nto ye fa nako nyana. Cwale, neku *le* ne nekuna ni Jesu; *fa* nekuna ni lisholi kwa silyo sa Hae; *fa* nekuna ni yomuñwi wa nzohoto ya Hae. Cwale, mi . . . Jesu neli Mwana Mulimu. Kana ku cwalo? Cwale, batu babañwi ba bona fela lifapahano zetalu, kono nekuna ni zene. Lifapahano zene! Cwale, sifapahano ki sikamañi? Ki kota. Kana ku cwalo? Bibebe ibulezi kuli, “U kutilwe ya nyendaela fa kota.” Mi A ezwa sikuto bakeñisa luna, A nyendaela fa kota. Ne i lemilwe, kono neli kota. Kana ku cwalo? Ku lukile. Kwatasi *kwani*, kwatasi a lilundu, ne ku yemi yomuñwi. Judasi na nyendaela mwatasi kota yeñwi ya sikomora. Kana ku cwalo?

⁸² Amutalime! *Kiyo* fa Mwana Mulimu; ya zwile kwa Lihalimu, akutela hape kwa Lihalimu, a I kungela muezalibi ya na bakile. *Kiyo* fa mwana wa sinyeho; ya na zwa kwa lihele, akutela kwa lihele, a ikungela yena (“Haiba ki Wena!”) muezalibi ya na si

ka baka. Mwabona, muezalibi ya si ka baka, “Haiba ki Wena Mwana Mulimu, I pilise mi upilise ni luna.”

⁸³ Yo fa ali, “Luna ni...” (kukutaza, yena mukutazi wa Evangeli yani) “Lu swanela ki zelusweli ku utwa, kono mutu yo yena hakuna za ezize. Mulena, U ni hupule ha u ka taha mwa Mubuso wa Hao.” Yani neli mañi?

⁸⁴ Neli...?...hanyinyani fela maabani busihu kamba sapili. Yo ki Abele wa Mulimu; *kiyo* fa Kaine wa diabulosi. Sina Kaine mwa na bulaezi Abele fa aletare, Judasi a bulaya Jesu fa aletare. Yeo ki niti. Musi no tushanile kwa mulaho *kwani* mwa Edeni *kwanu* hape. Yeo luli ki niti.

⁸⁵ Oh, Ki nto ye kanya, nzila ya kale yani, nzila ye fuyozwi ya kale, yetezi fela kanya.

⁸⁶ Cwale, cwale lu fumana cwana (Muni swalele.) kuli keleke ya Sardisi ye, kwa lingeloi, Na bulezi kuli, “Moya ye sebene; Yana ni Mioya ye sebene.”

...kwa lingeloi la keleke ya Sardisi uÑole kuli; Ki ze za bulela yana ni Mioya ye sebene ya Mulimu,...

⁸⁷ Mi cwale ki ba bakai ba ba ziba kuli Mulimu ki Moya ulimuñwi? Luli. Mulimu, ili Moya o Kenile. Mulimu, Ndate, Moya o Kenile, ki Mutu ya swana, kakuli Maria na itwezi ka Moya o Kenile. Cwale, ki...kono Mulimu na itusisize Moya o Kenile wo mwa Maseli a sebene a shutana a balumiwa kwa Keleke, masika a likeleke ze sebene. Mwa utwa nji? Masika a likeleke ze sebene.

⁸⁸ Cwale, mu li, “Mulimu ha ezangi cwalo.” Oh, eeni, muzwale.

⁸⁹ Mtalime! Na itusisize Moya wa Elia, mi cwale Elisha aikela kusili...Elia aikela, Elisha a amuhela habeli kwa mpo ya Teni. Mi cwale Elisha a to kula mi a shwa, se I taha hape ku Joani Mukolobezi. Nto yeswana, ya mueza kuba ni likezo za na ezize Elia, apila mwa lihalaupa ni zeñwi cwalo. Kana ku cwalo? Mi u kulubelwa kukuta hape mwa mazazi a mafelelezo, mwabona. Mulimu u itusisa Moya wateni kutaha inza shetumuka cwalo.

⁹⁰ Mi Jesu na tozizwe ka Moya o Kenile, aya inza eza lika zende. Kana ki niti yeo? Mi Moya o Kenile o swana o no li ku Jesu, kona otila mwa Keleke ka Lizazi la Pentekota, utaha hape mwa lusika lo lutatama, lusika lo lu tatami, lusika lo lutatama. Mi ki sikamañi Seo? Ki Moya o Kenile o swana mi ki ona kasibili. Oh, ha mu boni nji? Mulimu fahalima luna, ku Ndate; Mulimu ni luna, mwa buino ku Mwana; Mulimu ku luna, mwa buino bwa Moya o Kenile. Mwa liofisi zetaalu, mi ha ki balimu babalalu. Mwabona? Mi malumbatina amalalu ao (Ndate, Mwana, ni Moya o Kenile) ki za Libizo lililiñwi: Jesu Krete. Ku lukile.

⁹¹ Cwale, amutalime cwale ha lunze lu ya. “Mioya ye sebene,” ubulela kuli Ya sweli...Mwa manzwi amañwi, “u sweli balumiwa ba Hae.” Balumiwa baba ka toziwa ka Moya o Kenile, ka ona Moya o Kenile o swana woo wana tozizwe ka ona Paulusi

(wa pili) wa na tozizwe ka ona, wa bubeli, wabulalu, wabune, wabu ketalizoho, wabu silezi, ni wa busebene, kaufela yona imwa lizoho la Hae. Oh, ba anga mata a bona ni Liseli mwa lizoho la Hae la bulyo.

⁹² Cwale, A kambamela kwa Lihalimu. Mi Filipi ali, ha na shwa. . . Kamba Setefani naize, “Ni bona lihalimu inge li kwaluhile, mi ni . . . mi Jesu uinzi kwa lizoho la bulyo la Mulimu.” Seo ha si talusi kuli Mulimu una ni lizoho lelituna la bulyo mi Yena u yemi kwatuko a lona, kono *lizoho la bulyo* litalusa kuli lizoho la bulyi la “mata ni bulena.”

⁹³ Mubili wana bupile Mulimu wani. . . “Ha nina ku tuhelela Ya Kenile wa Ka kubona kubola, kamba nahaiba kuli Ni tuhelele moyo wa Hae mwa lihele, kono a Mu zusa ni ku Mu inisa mwa sibaka sa Moya fa aletare.” Mutokomele! Ha ba ka Mubona—Yena inza inzi fa aletare, ni na sweli Buka mwa lizoho la Hae, mi hakuna mutu mwa lifasi kamba mwatasi lifasi, kamba kai kaufela, ya na swanela nihaiba kutalimela fa Buka; kono Ngunyana yateni Ye tabilwe haisamba lifasi litomwa, kukuta kwa mulaho kafoo kwa simuluhu ha Na hupuzi pili za kuliulula mubili woo, ato unga mwa lizoho la bulyo la ya Na inzi fa Lubona, mi aina fafasi, Yena kasibili. Amen. Ki fo he cwale. Ao kona Mañolo. Ki nto yende fela, mwabona.

⁹⁴ Cwale, “Ya tula u ka ina ni Na fa Lubona lwa Ka, sina ha Ni komile mi ni inzi fa Lubona lwa Ndate.” Manzwi amañwi, “Ni lwezi mwahala mubili waka Moya o Kenile. Ni koma lika kaufela za lifasi (mwahala muliko) ka Moya o Kenile, ni ku koma!” (“Mi ku Yena kuinzi mutalelela wa Bumulimu ka mubuli.”) “Mata kaufela a Lihalimu ni mwa lifasi a filwe mwa mazoho a ka,” A bulela. Mata kaufela! Kona kuli Mulimu kanti haana mata haiba Ki mutu usili. Kakuli Bibebe ibulezi kuli, Jesu naize, kasamulaho wa zuho ya Hae, ali “Mata kaufela a mwa Lihalimu ni mwa lifasi, zepeli cwalo, a filwe mwa lizoho la Ka.”

⁹⁵ Mi Jesu uzwa kwa Lihalimu ni ba bakenile ba Hae baba kuma fa likitikiti ze mashumi a likitikiti, mi Bibebe ibulela kuli “Mahalimu na li mukungulu ka nako ye batilo eza licika la hola.” Ukai mutu yomutuna yoo, Mulimu, cwale? Uh-huh. Mwabona? U ku Krete. Luli! Mi halunze lu koma ka Moya o Kenile sina mwa na ezelize, lu ka yo ina ni Yena Ha nza nga lubona lwa lifasi lwa Davida, kuina ni kubusa ni Yena inge fela mwa Na ezelize kwa lihalimu Kwani, (Amen!) ka mata ni bulena mwa lifasi kaufela. “Mi ba ka. . . lifasi lisweli la tonga, li libelela kubonahala kwa bana ba Mulimu, mwana Mulimu.”

⁹⁶ Kakuli, kasamulaho wa zeo, lifasi le ne li si ka fiwa kuli Mulimu a li zamaise. Ha lu lemuheni kuli yeo kona niti. Ya li yena mulimu wa lifasi? Mutu! Se kona sibaka sa hae. Kaufela, lika kaufela mwa lifasi li ipeya ku utwa mutu. Ka sibi a wa; ka mata a kupulusa kwa Krete wa kuta hae. Yeo ki niti, kakuli lifasi ki la mutu, ne li filwe ku yena mi nali yena mubusisi wa

Iona ni lika kaufela. Mi ze bupilwe kaufela za tonga, li libelezi nako yani foo bana ba Mulimu ha ba ka bonahala hape. Oh, na; oh, mawi! Ku bonahala kwa bana ba Mulimu. Cwale, ki hande lu tuhele zeo cwale.

⁹⁷ Kono, balumiwa ba inzi mwa lizoho la Hae la bulyo, ba libelezi. Kaufela Kwa ba luma, ba ka bulela lika ze swana. Kakuli Moya o Kenile o no li ku Kreste. . . Oh! Moya o ni li ku Kreste! Ha Na ile, A bulela kuli, “Fa nako nyana lifasi. . .” (*kosmos*, linzwi la sigerike le li talusa kuli ‘muezezo wa lifasi’; isiñi lifasi mubu, isiñi lifasi loote, muezezo wa lifasi) “. . . halina ku Ni bona. . .” (likopano, kamba zeo kaufela) “. . . halina ku Ni bona. Kono mina muka Ni bona. . .” (ki Keleke, ki mulumeli) “. . . kakuli Na. . .” (“Na,” tulokandina lwa mutu kona yelukile) “. . . Na ni kaba ni mina, mane mwahala mina, kuisa kwa maungulo a lifasi.” “Jesu Kreste ya swana maabani, kacenu, ni kuyakuile.” Mwa bona Cwalo?

⁹⁸ Kona kuli haiba wani neli Moya o Kenile o no tile ka Lizazi la Pentekota o no ezize lika zeswana zani, ki Moya o Kenile wa Kreste o kashelizwe kwande *kwanu*, Moya o Kenile wa Kreste u sa fumanaha mwahala *zona*, Moya o Kenile wa Kreste u sa swalelezi *faa*, kushetumuka fafasi *faa* kuisa kwa maungulo a lifasi. Ki Moya o Kenile o swana o no talize Paulusi ka Moya o Kenile ni lika za na ezize, u ka taza ni *yoo* (Irenaeus) yatezi ka Moya o Kenile, wa taza Martin ka kutala kwa Moya o Kenile, u taza ufi ni ufi wa bona kaufela ka kutala Moya o Kenile, mi U talize wena ni Na ka Moya o Kenile, mi ki Mbuyoti ya Pentekota kuzwa kwa lusika loluñwi wa keleke kuya ku loluñwi; Alfa ni Omega, Mafelelezo ni Makalelo, ni zeñwi Kaufela, Mubisi ni Situndo sa Davida, Naleli ya Kakusasana, Palisa ya Sharoni, Mulilima wa mwa Musindi, zeo kaufela, Ndate, Mwana, Moya o Kenile, Ya na Liteni, Ya Teni, ni Ya Taha, yena Alfa, Omega, Kaufela, Kaufela mwa lika Kaufela! Oh, mawi! Seo sikona ku ni tiseza kuopela pina:

Oh, muli Kina mañi, (kwa bulela Jesu) mu
bulezi kuli Ni zwile kai,
Kana mwa Mu ziba Ndate, kamba mwakona
kubulela Libizo la Hae?

Mi ali: Kina Alfa ni Omega, wa makalelo
kuzwa kwa mafelelezo,
KINA pupo kaufela, mi Jesu kona Libizo.

KINA yana bulezi ku Mushe mwa sicacani se
si tuka mulilo,

KINA Mulimu wa Abrahamama, Naleli Yebanya
ya Kakusasana. (Yeo ki niti.)

KINA Palisa ya Sharoni, mi mu bulezi kuli Ni
zwile kai?

KINA pupo kaufela, kono Jesu kona Libizo.

⁹⁹ Lubasi kaufela mwa Lihali mu ni lifasi lu tamahani ku alimuñwi yani (kungelela, baba fuyozwi, babatezi Moya o Kenile, ba ba tulela fafasi, lu bizwa ka Moya o Kenile, ba bulela ka Moya o Kenile, baba pepilwe ka Moya o Kenile) Libizo. Yeo ki niti. Mulimu u Li file kwa lubasi kaufela mwa Lihali mu ni mwa lifasi. Mi lika kaufela ku lona, liñwele kaufela, li ka kubamela Libizo leo. “Mi hakuna Libizo leliñwi le li filwe mwatasi Lihali mu leo batu ba lukela kupili swa ka lona.” Isiñi kuli *mwendi*, *ulukela kuba*, kono u *swanela* kupili swa. Oh, Na lata Cwalo. Ki nto yende fela. Ku lukile.

¹⁰⁰ “Mwa lizoho la Hae la bulyo.” Cwale mwa lemuha nji? Ki Keleke ya pentekota; mata, lisupo, ze komokisa ha li ezahala mwahala musipili kaufela. Cwale ki luna ba . . . Ba fita mwahala Masika a Lififi ko ne Li kashelizwe kwande kaufela lona. Cwale ha lungeni timana ya 2. Oh, Ni lumela kuli lu ka zwelapili fela fa—fa pata nyana hanyinyani ku ya 1 ye:

. . . *Ni ziba misebezi ya hao, kuli una ni libizo kuli wa pila, kono u shwile.*

¹⁰¹ Mu sikuluhele kwa keleke yetatama fa, mu ka lemuha, “Kono ha u si ka latula libizo laka.” Keleke yetatama, “Ha u si ka latula libizo la ka.” Kono mwa keleke *ye*, “U *na* ni libizo.” Amutalimele fa! Keleke *ye* ne ibulukile Libizo la Hae; keleke *ye* ne ibulukile Libizo la Hae; keleke *ye* ne ibulukile Libizo la Hae; mi keleke *ye* ya kena mwa Lusika lwa Lififi mi nekusina se ne si bulezwi ka yona; ha ba taha kwa Bupilo kwa neku *le*, kusaba kwa makalelo kwa ezahala, mi Luther ha to zwa mwahala bona, “U *na* ni libizo kuli wa pila, kono u shwile.” Cwale, ki libizo mañi lene ba itusisa hasamuaho wa ku itusisa Libizo la Jesu? Ndate, Mwana, Moya o Kenile. Mi mane hakuna nto yecwalo. Ki ze shwile—ki tuto ye shwiel.

¹⁰² Mu ni bulelela, kana Ndate ki libizo nji? Kuna ni bondate ba bakai mo? Mu nanule lizoho la mina. Ki mañi wa mina ya bizwa Ndate? Bana? Ni batu ki bafi, seo—seo kona se bali sona. Ha ki . . . Libizo la Ona ha ki Moya o Kenile, seo kona se Uli sona; Ki Moya o Kenile. Ki libizo . . . Moya o Kenile ha ki libizo, Moya o Kenile ki lilumbatina; Ndate, Mwana, ni Moya o Kenile.

¹⁰³ Kona kuli mubone kulo foo, ki nto yesina fela mafelelezo inge bwana bwa Kuyakuile. Hakuna nto ye cwalo kuli bwana bwa Kuyakuile. Mwana u pepilwe ki; Kuyakuile ko ku si ka kalisa.

¹⁰⁴ Hakuna nto ye cwalo, sina ha ne Ni bulezi busihu bobuñwi, kuli lihele la Kuyakuile. Mu fumana cwani lihele la Kuyakuile? Kamita lihele ne lubanga teni, kanti. Bible ibulezi kuli, “Ne li bupezwi diabulosi ni mangeloi a hae.” Lihele li kana lubanga teni; haiba ku kaba kubanga cwalo, nekuna ni lihele kwa simuluho. Mi se . . . Ya na itusisanga lona kwa mulaho kwani foo—foo ha Na bizwa *El*, *Elah*, *Elohim*, “ya ipupile Anosi,” kanti hakuna sika? Kona kuli lihele ne lina ni kubateni kwani ni Yena.

Mwabona? “Lihele ne li bupezwi diabulosi ni mangeloi a hae. Mi baba maswe kaufela ba ka nepelwa mwateni.” Yeo luli ki niti. Ba ka fiwa koto ka myaha mwendi ye likana mianda ye wani milioni ka se ba ezize. Kono ku ka taha nako yeba kaba ni lifu la bubeli. Hakuna se si ka siyala ku bona. Sika kaufela se sina ni makalelo si na ni mafelelezo. Kona kuli ha lu amuhela Bupilo Bobusafeli, lu amuhela siemba sa liseli la cosmic lani lene liliteni ku si kaba kale katowati. Uh-huh. Liseli la Mulimu lani li kena mwa lipilu za luna le li lu monyehela kuli lubone Jesu. Bibebe ibulezi kuli, “Ha lu boni lika kaufela, kono lu bona Jesu.”

¹⁰⁵ Cwale, Na ize, “Ni ziba kuli ki na. . . Kina ya Na ni Mioya ye sebene ya iluma kwa likeleke ze sebene. Ni ziba misebezi ya hao kaufela ni zeliteni kaufela, kono una ni libizo la kuli wa pila kono u shwile.” Cwale, mwa hupula; neli lusika lwa mañi lo? Martin Luther, lusika lwa ba Lutheran. Cwale, ne ba nyazizwe sapili. Ne ba sa lukeli nihaiba ku kala, ne ba shwile ka kukala. Ne ba sa lukeli kushw, ne ba shwile ka kukala. Mwabona, ne ba “kashelizwe kwande.”

¹⁰⁶ Cwale amulemuhe se. Cwale ha lu baleni timana yetatama:

Tokomela! *U tokomele, mi utiise lika ze siyezi, ze libelezi kushwa: kakuli ha Ni si ka fumana misebezi ya hao kupetahala fapila Mulimu.*

¹⁰⁷ Cwale, u sweli kubulela ku Luther cwale. Kaufela luna lwa itumelela kuli—kuli lo neli lusika lwa ba Lutheran, kwani neli kuongaonga. Cwale ki sikamañi sa Na bulezi? “U tizize libizo la buhata kuli wa ‘pila,’ kono u shwile.” Ki sikamañi sene ba ezize? Ba li beya mwa kopano hape. Kona kuli, “poto haikoni kubiza ketele ‘bunsu,’” musike mwa liza harepa, “ki Katolika!” Mwabona, kakuli mu kutezi hape mwa lika ze swana, ka kuitusisa lituto za litumelo ze swana ni mabizo. Mi, kihande, Luther na tizize tutekisema totuñata ni lika zeñwi kaufela zene ina ni keleke ya Katolika, mi ba ikungela libizo la bona. Mwabona, “U na ni libizo kuli wa ‘pila,’ baba zwile mwahala lilimo ze wani sauzande kwanu, mi u sa kumalezi libizo leo.” “Una *ni* libizo,” mwa hupula?

¹⁰⁸ Ka kuba hande kuli yeo ki niti, likeleke zeñwi, lili, “U bulukile Libizo la Ka.” “U bulukile Libizo la Ka.” Mwa lusika lo ne ba “Li latehisize.” Mi muzwela *fande* ni kubulela kuli, “U na ni libizo leliñwi kuli wa ‘pila,’ kono u shwile.”

¹⁰⁹ Oh, mina ba Methodist, Baptist, Presbyterian, Lutheran, ni Pentekota, mubake mi mu kolobezwe ka Libizo la Jesu Kreste kwa swalelo ya libi za mina. Mwabona? Amuzwe mwa misebezi ye shwile ya tumelo ya kale yeo ni lika zeñwi zeli za keleke ya Katolika ze ka cisiwa ni bana ba basizana ba hae kaufela hamoho ni yona.

¹¹⁰ Hakuna ya kona kubulela kuli “Ndate, Mwana, ni Moyya o Kenile,” mufuta wa lika zani. . . Mi nto yani, mi ba li biza

kuli “Bulalu Bobukenile.” Bulalu? Ni bata kuli mutu ani batele linzwi la kuli *bulalu* mwa Biblele, mi mu to ni bulelela ka zona, mufumane fela linzwi lelili *bulalu*. Mane ha li yo mwateni. Hakuna nto ye cwalo.

111 Cwale, cwale:

. . .ze libelezi kushwa: . . .

112 “U kumalele ku so sweli, Luther u mi amuhile sona. U kumalele ku sona, kakuli li libelezi kushwa. Mu ka . . . Li ka mi kenya mwateni ihape. Mu kumalele ku seo, li libelezi ku shwa.”

113 Cwale:

. . .mi ha Ni si ka fumana kuli upetehile *fapila Mulimu*.

114 Ha ki nto yende yeo? Oh, mawi! Na lata cwalo. “Ha u si ka petahala.” Kiñi? Ne ba ezizwe fela baba lukile, Luther na kutaza za kuluka; no na ni ku keniswa mi u tazwa Moya o Kenile. Mi cwale ne ba si ba nosi, ne ba petahalizwe ka Moya o Kenile ku bona. Ha ki—ha ki Mukreste ya petehile, ki Moya o Kenile o petehile ku mutu. Mwabona? Seo kona . . . Sina ha Ni bulezi, “Ha ki lilundu le li kenile, ki Mulimu ya Kenile fa lilundu. Ha ki keleke ye kenile, ha ki batu ba bakenile, kono ki Moya o Kenile o li mwa Keleke ni mwa sicaba.” Seo kona siemba se si *Kenile*, mwabona.

115 “Mi ha Ni si ka fumana misebezi ya hao kuba ye petehile. Ha u si ka fita fa bupetehi.” Kakuli lu fumana cwale kuli nebana ni kuluka ona *kwani*, kuluka. Mi se neli . . . Batili, Mu ni swalele. Kuluka ku inzi fa mwatasi Luther; mi kukeniswa ku tile ki *kwa*; mi *kiwo* fa Moya o Kenile. Mwabona? Cwale, likalulo zetalu zani ne li beleka mwa masika a likeleke zetalu zani, zeo kona ze lukela kupanga kupepwa ko kutezi. Ne ba itwezwi mwa mba ya mahe sina peu yenyinyani. Yeo ki niti, Moya o Kenile utaha kwa kupepwa.

116 Cwale Ni bata ku mi buza nto yeñwi. Ha kuna ni kupepwa kwa nama, ki sikamañi se si ezahalanga pili? Mezi. Nto yetatama? Mali. Yeo ki niti? Ye tatama? Moya. Yeo ki niti.

117 Ki sikamañi sene si zwile mwa mubili wa Jesu ha shwa? Ne ba tabile kwa makupo a Hae, mi mezi ni Mali azwa, “Mi Ni beya Moya wa Ka mwa mazoho a Hao.” Mezi, Mali, Moya.

118 “Kabakaleo ka kubeiwa baba lukile ka tumelo,” Maroma 5:1, “luna ni kozo ni Mulimu ka Mulena luna Jesu Krete,” kuluka. Kukeniswa, Maheberu 13:12 ni 13, “Jesu a nyandela kwande a munzi kuli Akone kukenisa sicaba ka Mali a Hae Tota.” Luka 24:49, “Kono mu libelele mwa munzi wa Jerusalema kufitela mu tala mata a zwa kwa Lihalimu. Kasamulaho Moya o Kenile ha so tile ku mina, *mi* mu kaba lipaki za ka mwa Jerusalema, Judea, Samaria . . .”

119 Isiñi ha u ba bishopu, isiñi ha u ba dikoni, isiñi ha u ba mulisana, isiñi ha u ba pope, “Kono kasamulaho Moya o Kenile ha so tile ku mina, kona mu kaba bupaki.” U kona fela ku paka za keleke ya hao ni tuto ya tumelo ya hao, sina . . . haiba u dikoni fela, kamba haiba u mulisana fela, kamba haiba u pope fela, kamba haiba u . . . U sweli kufa bupaki bwa tuto ya tumelo! Kono cwale Moya o Kenile ha u so tile fahalimwa mina, kipeto mu ka paka za Ona! Mi misebezi ya Na ezize, mu ka ieza ni mina, kakuli Bupilo bwa Hae bu ku mina. Oh, oh! Mawi, mawi! Ona cwalo. Eeni, sha. Oh, Ni ba ni Ona hahulu fa . . . nina ni Ona hahulu fahalimu fa, Na lumela, kufita mo mu bezi ni ona fafasi foo. Ni ikutwa fela hande ni Ona.

120 “Lika ze li bukaufi ni kushwa, muli swale katata.” Cwale wa bulela fa, cwale mwa timana ya 3:

U hupule mo amuhezezi ni ku utwa, . . . (Na lata cwalo.) . . . mi u kumalele, ni kubaka. Ha usa tokomeli, Ni ka taha ku wena sina lisholi, mi ha una ku ziba hola ye Ni ka . . . ku tahela.

121 “Mu tundamene kuluka kwa mina, mu kumalele zeo.” Musike mwa tuhela sicaba sani si mi putelele mali a mina. “Ni sona se mu amuhezi, se mu utwile.” Ne ba Balanga Biblele ye swana ye lu bala ni luna, mwabona. Kono ne ba si ka inga kaufela Yona, kakuli ne Li si ka patululwa ku bona. Ne li si za lusika lwa bona. Kona ze ba ka yo fumanehela mwa zuho. Ne ba zamaile mwa Liseli le ne ba na ni ku zamaya ku lona, kona kuli ba ka yo zuha.

122 Cwale, Ni utwile batu babañata ba Pentekota baba kutaza za kolobezo, kuli, “Ma Lutheran bani, ni babañwi cwalo, haba na kutaha.” Oh, eeni. Mwa ziba likande nyana ka Dr. Hegre kulo kwani. Ha Ni mu bulelela . . . Na ize, “Ki luna bo mañi?” Se nili . . . Wa ziba, ne ba tisize mukopano omutuna wa bakutazi wani ba Lutheran, Bethany, kwa Minneapolis. Mi ki hali, “Kihande, ki sikamañi se lunani luna ba Lutheran?”

Se nili, “Kihande, Na ku bulelela. Ni lumela kuli una ni Kreste.”

Mi ki hali, “Kihande, lu bata—lu bata Moya o Kenile.” Ki hali, “Kana u nahana kuli luna ni Ona?”

Se nili, “Kuya kamo li inezi lika.” Mi se Nili, “U lumela ku Ona.”

Ki hali, “Kihande, u talusa sikamañi?”

123 Cwale, bana ni sibaka sesituna sa mubu sa baituti ba bona . . . haiba ha bakoni—ha bakoni kulifa mwa nzila ya bona, ba ba lumeleza kubeleka katata mo ba konela mi ba lime mbonyi. Se nili, “Kihande . . .” Kuna ni—ni fela litafule zetuna. Ba ni fa mulalelo wa lico zeñata-ñata kwani mwa mukopano omutuna wa bakutazi. Mi cwale, ki baana babande; Dr. Hegre uinzi *faa*,

mi Muzwale Jack Moore ya inzi *faa*; kakuli Ni mu beile fakaufi kuli ha kala kubulela manzwi amañwi amatuna o Ni sa zibi, Ne ni ka hata Jack ka lihutu ni ku bona sa na ka bulela, mwa bona. Kona kuli, se Nili. . .

124 Na inzi bukaufi ni na, mi ki hali, “Kihande, se lubata kueza ki kufumana nto yeñwi fa.” Ali, “Lu na ni tala ya Mulimu.” Mi ki hali, “Ne lu balile buka ka za Mapentekota, *Limpo*.” Mi ki hali, “Se luya. . . sikwata sa luna mizwale lwa fufela kwa California, ne lu katani muuna yana ñozi buka.” (Mi Na mu ziba.) Ki hali, “Lu bata kubona limpo ze mu likale kubeleka.’ Mi ali, ‘Hanina ni yeñwi ya zona,’ ali, ‘Ni ñozi ka zona.’” Kona kuli ali. . . Mi alil, “Mi ha lu yo fita kwani ni kubona nto ye, lu na ni tala. Lu bata Mulimu.”

125 Mi se Nili, “Kihande, nako yeñwi nekuna ni mutu yana ile.” Mwa ziba, fa mayemo a hae kwani, mwa bona. “Muuna naile mi a yo lima simu yetuna tuna. Mi a kumula mibisi kaufela ku yona, ni lika kaufela, mi a cala mbonyi. Zazi ni zazi kakusasana na zwelanga teñi ku yo bona haiba una ni mbonyi. Taba yapili mwa ziba, kakusasana omuñwi, matali amabeli na tumuka.” (Kuna ni yakile alima mbonyi fateni. . . Ukai George Wright ni babañwi, Roy Slaughter ni babañwi? Mwa ziba, matali amabeli ao na tumukile.) “‘Oh,’ ki hali, ‘Kulumbwe Mulimu ka simu kaufela ya mbonyi.’”

Se nili, “Kana nana ni simu ya mbonyi?”

Se nili, “Kihande, ka nzila iliñwi.”

126 Se nili, “Kuya ka mo liinezi lika, eeni.” Se nili, “Bao neli mina ba Lutheran mwa kuongaonga kwa pili, kwa taha litali la makalelo lani, mwabona.” “Kihande,” se Nili, “nako ya fita mane mbonyi ya hula.” Ne ni si ka mu bulelela ka za “litabula,” mwa bona, Na mu tuhela fela kuzwelapili ni mbonyi, ya hula.

127 Kacwalo se Nili, “Mbonyi ya hula, mi kasamulaho nyana ya comola sibunga. Mi sibunga sani sa talimela kwa mulaho fa litali mi se nili, ‘Ha-ha-ha-ha-ha, hakuna so nani, mina ma Lutheran ba sihali hali.’ Mwabona? Ali, ‘Na ni wa. . . Ni—Ni mu uti wa limunanu, nako ya kuhasanya linzwi yetuna.’ Moya wa fuka, mi libunga ze likani za kumuka kwateni ni kuwa; yani ki Wesley, kukeniswa.” Mwabona? Lwani ne li lusika lolutuna lwa kuhasanya linzwi ku elukile lwaba ni ona fateni, ibile keleke ya ba Wesleyan, ka nako ya Wesley, nihaiba kufitelela lusika loo. Lusika lwa Keleke ya ba Wesleyan, neli lusika lwa kuhasanya linzwi, mi li hasani. Ne iezize sikamañi, ne—ne I hasani.

128 Mwabona, neba ze bupilwe za paka litaba zetalu zeo, ki zeo foo. Ze bupilwe kasibili, Mulimu kwa simuluhho ki yena yana li ezize kuli libe cwalo. Mane ha u lukeli kuba ni Biblele, wakoa kutalimela ku ze bupilwe ni ku bona fo uinzi. Mwabona?

129 Mi cwale. . . mi kasamulaho nyana la wela fani. Mi ki sikamañi se si tahile mwateni? Fahalimu kwataha mutose

wa mbonyi, ne una ni bubeke ku ona; sani neli sikwata sa Mapentekota. Cwale, sikwata sa Mapentekota neli sikwata se si swana ni sene sili *kwanu*. Ku zwa *fa* kwataha matali amabeli a mbonyi, Luther; *fa* kwataha sibunga, Wesley; mi fafasi *fa* kwataha bubeke bwa mbonyi (Sikamañi?) ona cwalo fela sina mo ne kuinezi kwa mulaho *kwani*. Kinto ye swana!

¹³⁰ Kihande cwale, se neli sikamañi fa? Mu li, “Kihande, cwale,” Mapentekota ne babulezi kuli, “Hani lati tuso ya mina ba Methodist kamba mina ba Lutheran.” Kono, kasamulaho wa lika kaufela, bupilo bo bu swana bo ne buli mwa matali amabeli bwa tusa kupanga sibunga. Mi bupilo bo ne buli mwa sibunga bwa panga mbonyo. Kacwalo, mwa bona, kaufela zeo ki tukiso ya Mulimu. Nebana ni Moya o Kenile, ka buino bwatani; kona mwa na bezi ni Wesley, mwatasi kukeniswa; kono kacenu li tisize kubulela ka malimi ni ku kutiseza kwa lika za kwa simuluhu *kwani*. Ki Moya o Kenile o swana, mwa bona, ba niti. Amen. Eeni.

¹³¹ Ku lukile, “Mu kumalele ze mu utwile, li ka suhana li shwa.” Cwale timana ya 4, Na lumela ki yona:

U na ni mabizo alikani mwa Sardisi a baba si ka silafaza liapalo za bona; mi ba ka zamaya mwa liapalo ze sweu: kakuli ba swanela.

¹³² “Cwale, musike mwa eza kopano ku Yona, ha lu lati kueza cwalo.” Batili, Nina. . . Ni—Ni balile timana isili, Nji cwani? Kamba ha Ni si ka bala isili? Eehe, eehe, yeo ki niti. Eehe. Ku lukile. Eehe, “Mwa Sardisi, ha ba si ka silafaza liapalo za bona.” Ne kuna ni babañwi ba bona bene ba si ke ba kubamela kwa sika seo, mi ba ipuluka inge ba kenile; kukuta mwa mulaho kupunya kwa Pentekota, ba batezi Moya. Buñata bwa bona cwale, lusika lwa Luther ha lu kala ku hatelela; ki sikamañi se ne ba ezize? Ne lukalile inge fela mo i bulelezi Bibe, “Ba eza sina maa bona.” Ba kuta hape, ba kalisa kopano. Kono baba balikani ba bona ba yema kuli habana kueza zeo, ba ina hande ku Mulimu. Bali, se bali—bali, “Kihande, ku lukile, una ni mabizo a likani, mi ba swanela ku zamaya fapila Ka, ba apezi zesweu. Mu si ke mwa eza kopano. Musike mwanga tuto ya Manikolai, cwale. Musike mwa kalisa kopano ya mina ka zeo hape, kono mupile fela ka ku lukuluha ku Mulimu. Mutuhele kuli Moya o Kenile u mi zamaise hamunze mu ya. Ku sa na ni ba balikani baba siyezi.”

¹³³ Cwale timana ya 5, Na lumela:

Ya na ni lizebe, a be ni- . . .

¹³⁴ Ha lu boneñi. Batili.

Ya tula, u ka apeswa liapalo ze sweu; mi ha Nina ku takula . . . libizo la hae mwa buka ya bupilo, kono Ni ka bulela libizo la hae fapila Ndate, ni fapila mangeloi.

135 Cwale, “mabizo a likani.” A likani luli, bo masiyaleti ba balikani, ne ba siyezi bene ba si ka nga . . . kunga . . . za kutalima fa tuto ya Katolika. Ku kulukile.

136 Cwale lu taha kwa kubulela ka za kuongaonga. Ni tabela kuli . . . Ni siile litaba za Luther za makalelo kuli Ni li nge hape faa. Cwale timana yetatama:

Ya na ni lizebe, a utwe seo Moya u si bulelela likeleke.

137 Mulimu, kulika ku ba lemusa kwanu kuli ba zwe mwa Bunikolai boo, “Muinele kwahule ni zeo! Mu buluke liapalo za mina li si na litiba za lifasi!” Mupile fela ka kulukuluha ku Yena, mi U ka ba zamaisa ni ku ba etelela. Cwale, ao kona makalelo a pili.

138 Cwale, ka *kuongaonga* Ni talusa kuli ba “ba balehile,” bona bene ba balehile nihaiba mwa keleke ya Sardisi. Kana mwa utwisisa se Ni talusa? Bona bene ba balehile nto ye sabisa yani. Cwale ki . . . Cwale, lu ka inga hape kamuso busihu ni ku ishetumuna mwa . . . ku kena mwa lusika lwa Pentekota, ni ku mi bonisa kuli kona mo ku lukela cwalo. Cwale, kuna ni lika zeñwi zee, ze lu ambola fa: kuli “Ne ba balehile cwani?” Cwale, lu ka nga zeo, mwa lusika lo lutatama. Mwabona, luna ni ku li nga kuli tamahanya hamoho. Ha mu sa ezi cwalo, kona kuli muka—muka—muka mbwinja kufa—kufa sicaba . . . ku li natela hande mwahali a lusika lo lutatama, mwa bona. Mu na ni ku ba lumeleza kuba ni zona sina Bibeles mo i li tolokela mo, mwabona. Ku lukile.

139 Cwale, ba ba balehile kona Ba sweli kubulela. Bao kona babaliteni *mo*, sikwata nyana se kwanu se si pila ka kuluka. Cwale amutalime! Ba zwa, ba bona Liseli, Luther na fetuhile . . . Kasamulaho wa lifu la Luther, isiñi Luther; Luther na si ka panga kopano ni yekana; neli sikwata sa mwa mulaho wa hae. Wesley na si ka panga kopano; ne li sikwata sani mwa mulaho wa hae. Bakalisi ba Pentekota ba kale bani ne ba si ka panga kopano; neli sikwata sene sitile mwa mulaho wa bona. Bani kona bene ba ezize cwalo, mwabona, ki sikwata sa bubeli se si eza cwalo. Lingeloi la Liseli halina kupanga kopano ni yekana! Mi mu ka fumana kuli—kuli mwa lusika lwa Pentekota lo se si taha kwa mafelelezo a kopano yani, hape; mwabona, foo Moya o Kenile ha u li patulula ku luna.

140 Cwale, Na ize, “Muna ni Liseli nyana le li siyezi, le li nyinyani fela, Le li sutelezi bukaufi kwa kushwa; lisweli kunyana, ki kubeiwa baba lukile, bakona ku mi kelusa. Hamuna Bupilo ni bo bukana bo bu siyezi, kakuli mu lwezi libizo lisili. Kono muna—muna . . . mbweshwa mu amuhilwe zeñwi. Mwabona, mu na . . . mu—mu balehile kuzwa mwa keleke ya Roma. Mu zwile kwa lituto kaufela za litumelo, mi mu zwile mwatani musipili omutelele nyana.” Cwale, mu sweli kubala Bibeles yeswana. Cwale, kono Bibeles yeswana ye luta ka za Moya o Kenile . . . Na si

ka ba nyaza ka se ne ba nani. Ali, “Cwale zeo . . . mu kumalele zeo kufitela Ni taha. Mwabona, mu tundamene fela kuswalelela.”

¹⁴¹ Cwale, lusika lwa keleke ne lukalile ka 1520, fani Maroma, keleke ya Katolika kaufela yona neina ni mata a matuna. Ne ipilile kuisa ka Yenda la seti-wani (Haiba kaufela mina musweli ku ñola.) Yenda la seti-wani, 1570 A.D., fani Martin Luther ha na kokotezi litaba za lituto ze nanite-faifi fa sikwalo sa keleke mwa Wittenberg, Germany, mi kuzwa ka nako yani za Kuongaonga za kalisa. Kana mu utwile mazazi ao? Halu boneñi ni kutele fateni kuli mu ikolwisise. Yenda la seti-wani, 1570 A.D., fani Martin Luther ha na kokotezi litaba za lituto ze nanite-faisi fa sikwalo sa keleke kwa Wittenberg, W-i-t-t-e-n-b-u-r-g, Wittenberg, Germany. Kuzwa ka lizazi lani za kuongaonga za kalisa, mulilo wa kala ku zengana. A ipangula ku ba keleke ya Katolika mi ayema fani, kuli mwa lizoho la hae cwalo, ki hali, “Wo ube Mubili o kenile wa Krete? Ki sinkwa nyana ni veine!” Mi “wham!” a li nepela fafasi. Yeo ki niti.

¹⁴² Na hanyelize ni kuipangula kwa keleke ya Katolika, mi ni . . . sani sa kala . . . ba balikani ba zwa mwateni-kuzwa mwateni. Ku lukile, ki . . . ne li kalile. Kono neli zeñata ze kona kuba inge—ndwa ya puso ya litaba za naha kwa Keleke ya niti, kwa mayemo a Mukreste. Ne ba lwanezi fela tukelo ya litaba za naha kuzwa mwa keleke ni kupanga keleke yeñwi. Ne ba si ka ikongakonga, ba zwa mwa keleke ya Katolika kuli batiwe Moya o Kenile ni mata mwa keleke, kakuli ne ba Li latuzi. Huh? Ne li mukopano wa za naha. Fo kona fo likona ku swanela hande, “Una ni libizo kuli wa pila, kono u shwile.” Ka manzwi amañwi, na zwisize fela kopano ya Baipanguli, ku felile. A tisa mwana musizana mwa keleke. Ku zwa mwa . . . A tisa litanya kuzwa ku lihule. Ona seo kona se ne si ezahalile. A tisa Atalia ku Jezabele.

¹⁴³ Cwale, kaufela ya bala ka za Kuongaonga u ziba kuli ku cwalo, kakuli na ezize fela . . . Lika zelikani za libyana za kale ni litaelo zene . . . ni mikiti, na—na li sinyize kaufela zona, kono ha li yela ku za Moya o Kenile ha ukutela mwa keleke sina mone kuinezi kwa mulaho *kwani*, na si ka eza cwalo. Batili, sha. Ne li ndwa ya za naha kufita mo ne ilukela kubela ndwa ya moya. Ne li litaba za naha mwa sibaka sa Moya o Kenile. Na si ka kena kale mwa Keleke. Oh, muzwale, Na si ka kuta kale; U taha ka kukutela *kwanu*, isiñi *kafani*.

¹⁴⁴ Cwale, ne li mikiti tuna wa litaba za naha, kono ne si za Mañolo a Kenile mi ni—ni Moya o Kenile. Neli mukiti wa litaba za naha o no lelekile itaba zeñwi za kale za sifapahano sa kutina mwa mulala, ni za bo “*Lumela Maria*,” ni zeo kaufela. Kono na sa na ni katekisema. Na sa tisize se . . . Mu si biza cwani? Lisebelezo za kuipa kamba neli sikamañi kaufela sene sili kwani kakusasana wa Zuho mi mulisana wa keleke u ba lakaleza “Kilisimasi wa Tabo,” mwa ziba. “Hamuna ku ba bona ni kamuta kufitela nako ya Kilisimasi,” a bulela, mwa ziba.

Kuli . . . oh, kupaka—kupaka sebelezo, se Ni lika kubulela. Mu li balisise ni ku li bonahalisa, ku bafa mulalelo wa pili ni ku ba pakela. Hakuna nto ye cwalo kuli tiisezo. Tiisezo fela ye bulezwi mwa Bibebe, kanti mwa—mwa Bibebe, kona mwa Mulimu mwa na tiiselize Linzwi la Hae kulipaka ka lisupo ni ze komokisa inge. Yeo kona tiisezo, isiñi tiisezo ya keleke ya ba Lutheran, kono Mulimu inza paka ka Linzwi la Hae ku mina. “Mi Mulena na . . . beleka ni bona,” Mareka 16, “inza paka Linzwi ka lisupo inge li latelela.” Yeo kona tiisezo ya Keleke ya pentekota. Yeo kona tiise- . . . Mulimu inza I pakela kuli wa pila, ka kuba Mulimu ya beleka ka limakazo, kubulela ka malimi, kutoloka malimi, ni kuezwa lika zeswana ze ne ba eza kwa simuluhu.

¹⁴⁵ Mi Na ni katalisa? [Kopano ialaba kuli, “Batili.”—Mu.] Ku lukile. Cwale, cwale, ne ba si ka tisa ancafazo ya Moya o Kenile; ba tisa lusika lwa keleke ye nca. Ba tisa ze comohile ni ze hanilwe; ya balehile kuzwa mwa mundandwe litulo za Maroma, kuli baeze mundandwe wa litulo za Baipanguli. Yeo kona nto inosi fela yene ba ezize. Kutula ku zwa mwa pani kutulela mwa mulilo, mwabona. Ku—ku lukile. Kona ona cwalo.

¹⁴⁶ Jezabele na pepile fela mwana musizana. Mi cwale musike mwa nahana kuli Ni bulela fela zeo kuli—kuli ni be ya talifile, Ni bulela zeo kakuli Bibebe ibulezi cwalo! Bibebe, mwa Sinulo 17, iize, “Na li yena mahe mahule.” Jesu na bulezi fa kuli, “Sina fela Jezabele mwa na inezi, kona mwa ka bela ni yena.” Mi a beya bana ba basizana bene ba sinyize na—na naha ye ne si ka sinyeha. Cwale, ona seo kona se ne bu ezize Buipanguli kwa Moya wa Mulimu, ne li sinyize lika ni ku libeya mwa kopano hape. Ili, haiba Mulimu wa lata, la Sunda kakusasana, Ni bata ku mi bonisa kuli—kuli—kuli ba ezeze sibatana siswaniso, mi sibatana neli Rome. Ba eza siswaniso se si *swana* ni sona. Neli sikamañi seo? Neli kopano! Oh, Ni sepa kuli zeo za nwela mwa lipilu za sicaba.

¹⁴⁷ Mi mu ka komoka ze Ni lwaniselize kopano hahulu mwahala bupilo bwaka kaufela; Ne ni sa zibi ni na. Kono Ne li *Nto* isili yene lila mwahali kuna; Ne ni palelwa ku li utwisisa. Ne ni komokanga, kamita ne ni komokanga, kiñi kamita ha Ne ni lwanisanga basali hahulu? Mwabona? Mwa bupilo bwaka kaufela. Isiñi zel- . . . Ni talusa . . . ha ni talusi basali sakata; Ni talusa baba *lukela kuba*, mwa ziba, buiketo bwa likute bu ceputukile ku bona ni lika kaufela. Mwa ziba. Wo kona mufuta wo Ni . . . ki *Sesiñwi* ku na.

¹⁴⁸ Ha ne Ni li mwanana, mwana, mushimani wa kale, fahalimu fani, Ne ni bonanga basali bani ha ba taha zamaya mwa mukwakwa, ni za bona . . . ba ziba kuli muuna bona ha beleka, bona bainzi ni mucaha yomuñwi kusili, bakozwi; kwa matuko a mukwakwa, mi ba ba zamaisa mwa mukwakwa kukambama ni ku shetumuka, baba talifisa kuli ba kololoke mi ba baise kwa ndu, ba yo apehela bo muuna bona mulalelo. Ni bulela kuli ha ba

swaneli nihaiba lilumo la tobolo le likenile. Yeo ki niti. Ni bulezi kuli ba mwatasi a lifolofolo, haba eza nto ye cwalo. Mi Na . . . Hane Ni li myaha ye sebhentini, myaha ye eitini ya kupepwa, ha ne Ni bona mu—mu musizana ha taha mwa mukwakwa, Ne ni silelanga mwabuse bwa mukwakwa, Na li, “Mbumbe ye nunka.” Mwabona? Mi Ne ni kona kuba mutoyi wa luli, kono ha Ni to amuhela Mulimu mwa pilu yaka, Mulimu ani zibisa kuli Una ni bana babande kwani, Una ni likalibe zende hahulu. Habana ku isilafaza kaufela bona sina cwalo; ni lumba Mulimu ka seo.

149 Ha ne Ni li mwa Africa, hane Ni li mwa Switzerland, ni ha ne Nili mwa Rome, Ne ni buzize puzo ye hañata, “Yela, muli, Muzwale Branham, kana mina kaufela hamuna basali baba ikutekile mwa America? Pina kaufela yetaha kwanu, kuna ni se si masila ka basali bahame ba mina.”

150 Se nili, “Bao ki ma American. Kono luna ni Mubuso usili o liteni kafani, woo ki Mubuso wa Mulimu; ki likalibe ku yo punya ni kwa mooko.” Ki fo he cwale!

151 Bibelee iize cwana, mwa—mwa bapolofita, ili . . . Ni lumela ki kauhanyo ya 5 ya Isaya, Ha ni sepi, ikona kuba mwa kauhanyo ya 5 kamba ya 6 mwani; ye bulela ka za, “Ufuyozwi mwana musizana wa Sione yani, ya ka baleha mwa lizazi lani kwa lika zeo kaufela.” Mwa na ka zamaela mwa mukwakwa; uka shuñela masokisi a hae mwatasi; na minyoka ha zamaya; ku minyauka cwalo, ni lika za kona kuezza. Ona cwalo fela mo ba ezeza cwale, ka kupetahala fela. Kutina liapalo inge muuna, ili ze masila ku Mulimu.

152 Ni boni katengo ka za bulapeli, fa nako yefitile, ku yo ba ni . . . mufuta nyana wa mukiti o ba banga ni ona busihu ni busihu, mi basali ba kaufela baya inge ba tinile ma knickerbo- . . . Kamba—kamba sikamañi—kamba sikamañi mu li biza cwani lika zeo? Isiñi tuputula, kono tutyana totuñwi. Eehe, kit u pedo pusha. Kamba zeñwi zani. Mubili kaufale . . . Ba tokwa ka pedo pusha, ku lukile; muzwale, ki libala le li kima *cwana*. Yeo ki niti. Toho izwelela kwa . . . *Muzamai*, zeo ki “kwa lihutu la hao,” mi zeo kona luli ze ba tokwa. Yeo ki niti.

153 Kono, oh, mu li, “Kihande, cwale, Ni sepa kuli ki nto ya likute kuli musali atine sale kufita ka koci.”

154 Mulimu naize, “Ki maswabisa fapila meto a Hae kuli musali a apale sapalo . . .” Mi musali ha kuta milili ya hae inge muuna . . . Mulimu ubata musali kuli abonahale inge musali, a apale sina musali, aeze sina musali.

155 Mi Ha lati muuna yana ni mahaha amañata fwakaa asweli kunyendaela cwalo, mi *he*, inge pato ye beile toho ya yona fafasi cwalo. U bata kuli abonahale inge muuna. Eeni, sha. Mawi, ba tina inge basali kuli mane ha ku sa zibahala sibupeho sa bona kuli ba wela kai. Ki—ki nto ye utwisa makekeke, ona tunekunda to ni lika kaufela to lu na ni kacenu. Ki kabakaleo lu pila mwa

nako ya maungulo, hakusana nto ye siyezi mwa lifasi kono konji Mulimu a sululele buhali bwa Hae ku lona ni ku li cisa. Ku felile. Ki Mulimu ya lukile mi ya Kenile hakoni kueza sika sisili.

¹⁵⁶ Ba hatikezi Mali a Jesu Kreste! Ba ikenyze mwa lituto za litumelo ili bona! Ba keni mwa kopano! Mi wa kale. . . ndate yomuñwi ya kenile yana ni. . . lituto zepahami ni kola ya hae inge isikamezi kwa mulaho, u taha mi u ba bulelela kuli, “Bana ke baba fuyozwi.” Zeo ha li shutani ni kulube ha ne ika bulela.

¹⁵⁷ Na mi bulelela, ze lu tokwa busihu boo ki ku kutela kwa Biblele ni Moya o Kenile, muzwale, ni mata a Kreste ya zuhile kutaha mwa Keleke inza beleka lisupo limakazo ni ze komokisa. Amen! Yeo kona Ecvangeli. Eeni.

¹⁵⁸ Ba tisa zeo. . . kuli. . . Eeni, yeo ki niti, kwa ba ona cwalo. Anca—anca—anca fazo iezize lika zende luli kwani, ona ancafazo yani. Kono ne li si ka tisa Moya o Kenile. Ne ba si ka shetumuna zeo mwa lusika lwa Laodesia loo, ku to fita mwa lusika lwa Pentekota. Kono ne kubile cwalo kwa nto iliñwi. Ancafazo ye ya eza nto yeñwi ya Na bulezi, “U si ke wa tuhela kuli li shwe cwale, utiise ni kuekeza kwateni.” Mwabona?

¹⁵⁹ Za tisa Biblele ye lukuluhile kwa sicaba hape. Lusika lwa ba Lutheran mi ba tisa Biblele ye lukuluhile. Ba eza mitende ya bona ni kukala kufa lifasi Biblele. Mulimu a fuyole ma Lutheran ka zeo! Eeni, sha. Ba beya Biblele mwa mazoho a keleke hape; neli fela muprisita a nosi. Ne ba sa I talimelangi mane; kakuli kona za na bulela pope, mi nali inge mulimu; kuli kaufela sa na bulela, ne ba si eza.

¹⁶⁰ Kona kuli cwale, ancafazo ya ba Lutheran, sene ba bata, neli “kutiisa.” Cwale muna ni Biblele mwa lizoho la mina, cwale ha mu I bale! Mu I lumele! Mu si ke mwa I beya shelufu, ni kubulela kuli, “Kihande, luna ni Biblele.” Ha ina ku mi tusa sesiñwi fahalimu fo iinzi foo. Kuna ni ma Lutheran babañata mwa Pentekota kacenu, baba lula fela Biblele fafasi ni kuamuhela sa bulela fela mutu ka Yona. Muzwale, mubale Linzwi! “Mubale Mañolo, kakuli kona a paka ka za Ka,” kwa bulela Jesu. “Ku ona mu nahana kuli muna ni Bupilo Bobusafeli.” Yeo kona nto ya kueza: mubale Linzwi!

¹⁶¹ Cwale, Na bulezi kuli, “Mu kumalele ku Seo, ki. . . musike—musike mwa tuhela kuli liwe.” Mi nto yeñwi ya Na bata kuli ba kumalele, nebana ni mata a likani fela na siyeziku bona, neli. . . Ki ancafazo ya ba Lutheran, nto ya bubeli yene ezahalile, ya tisa tuto ya kuluka kwa liseli. Ba Katolika ha ba amuhelangi kuluka; ki keleke ya Katolika.

¹⁶² Kuswana fela inge muprisita yani, ne ba mu zwisize fa moya fa nako nyana yefitile. Mi ali, “Hakuna puluso kusili konji mwa keleke ya Katolika.” Puluso i ku Kreste; isiñi mwa keleke ya Katolika, isiñi mwa keleke ya Baipanguli. I ku Kreste, puluso. Kono ba Katolika ba lumela kuli. . . Ha bana taba ni ze ibulela

Bibele; ki se ibulela keleke. Mwabona? Ha mukoni kubulela ni bona, kakuli hakuna mukwa usili—hakuna mukwa usili wa kubulela ni bona. Habana taba. Bana ni. . . Ba ka mi ambota za katekisema ka bona, nto yeñwi cwalo; kono ha mu taha kwa Bibele, ba—ba Li hanyeza fela, “Ki se ibulela keleke.”

¹⁶³ Kono Jesu naize, mwahala tabaye luli, Jesu yena Kasibili naize, “Haiba mutu u ka zwise kwateni sika kamba kuekeza kwateni Sika, Uka zwise siemba sa hae mwa Buka ya Bupilo.” Jesu naize, “Linzwi la mutu kaufela li be buhata, mi la Ka libe la Niti. Lihalimu ni lifasi li ka fela, kono Linzwi la Ka halina kfela.” Kana ki niti yeo? Oh, ki Leo foo, muzwale.

¹⁶⁴ Na ni mulumeli mwa Linzwi la Mulimu! Yeo ki niti. Mi ha ki Linzwi fela leo Mulimu abulela *foo*, mi se Ni buza Ndate yakwa Lihalimu kuli ani fe Moya o Kenile o ka *paka* Linzwi lani, kuli aeze Krete kupila ku na. Kuli Ni ziba kuli Ni na ni Bupilo Bobusafeli, isiñi kuli Bwa Ni lukela, kakuli sishemo sa Hae u Si file ku Na. Leo kona licwe. “Fa halimwa licwe leo Ni ka yaha keleke ya Ka,” A bulela.

¹⁶⁵ Ku lukile, kuluka. Ku lukile. Nti yatani neli kuli, ha ne se ba tisize kale nto yeñwi kuli ne ba sa lukeli kushwa, sani ne li, ba swala Bibele mwa lizoho la bona hape. Ba Lutheran kona bene ba ezize cwalo. Mi nto yeñwi, ba amuhela tuto ya “kuluka ka tumelo.” Kona za na lutile Luther, mutu kaufela u ziba kuli kona neli tuto ya hae. Kuluk. . . Kikuli hamuboni mo ibezi ye petehile? Kona kuli hamutahe mulatelele Wesley ni kukeniswa, mi se kutaha Mapentekota ni kolobezo ya Moya o Kenile. Ka kupetahala fela. Cwale Ni. . .

¹⁶⁶ “Una ni lika ze siyezi, zo sa swalelezi cwale, mi—mi u si ke wa lituhelela kushwa. Ha u sa kumaleli ku zeo, Ni ka ku tela kapili sina lisholi mi uka kutela mwa kopano hape.” Mio na seo kona sene ba ezize, ona cwalo luli, ba kutgela mwateni. “U kutezi hape kwa Bunikolai hape, kakuli uka kutela hape mwa kopano. Mu kumalele! Mutundamene kubala Bibele, ni kubuluka kuluka, ni kuikataza luli.” Kono kuna ni bo masiyaleti ba balikani babali kwande kwani. Bo masiyaleti baba likani.

¹⁶⁷ Kasamulaho, kwa taha, Luther; mi se kutaha Zwingli; ni kushetumuka cwalo, Calvin; ni cwalo, ni cwalo, kutaha cwalo ku Wesley. Kono nekuna ni bo masiyaleti ba balikani baba zwile mwani bene ba luta kukeniswa. Mi kuzwa mwa kukeniswa kwa taha bo masiyaleti ba balikani ba ba to ya ku za Moya o Kenile. Mwabona, bo masiyaleti ba balikani bani, musipili kaufela kutaha cwalo, kubuluka Sani—Sani inge si pila. Ku lukile.

¹⁶⁸ Kono, sa bulalu, ba tisa mifuta yemiñata luli ya buhedeni ni lituto mwahala bona, ni zona, ze swana sina likopano, kolobezo ya buhata. Cwale, ba taha ni za kufafaleza ni zeñwi cwalo, mi Ndate, Mwana, ni Moya o Kenile. Ba tisa katekisema. Luli nevana. . . luli za kwana hande mwa libizo. . . hamoho ni. . . sa

na bulezi Jesu fa, “Una ni libizo kuli wa pila, kono u shwile.” Yeo ki niti. Ku lukile.

169 Sa bune, ki niti kuli kuongaonga kwa kwahela lituto kaufela ze ipitezi ni—ni mikiti ya lizo ni zeñwi cwalo, kono za palelwa mwa keleke ni kukutiseza kwa kutisa mufuta wa zona, za palelwa kukutisa tuto Evangeli yetezi yena ni lisupo ze latelela. Keleke ya ba Lutheran ne i si na zona. Ne ba sina zona; mi ne ba sina zona mwa lusika lwa Wesleyan. Nebana ni zona fela mwa lusika lwa Laodesia lo.

170 Cwale, ha lu kena ku zeo, lu ka kena hande mwa Mañolo ni ku mi bonisa ka swanelo mo ne ba li sepiselize. Ne ba si ka . . . ka kutisa ancafazo ya Moya o Kenile.

171 Ba zwa kwa milimu; ni kuzwa kwa maswaniso, yeo ki niti. Ba zwisa maswaniso a lapelwa mwa keleke: Maria, ni Josefa, ni—ni Pitrosi, ni Paulusi, ni babañwi kaufela. Ba zwa kwa milimu, kono ne ba si ka sikuluhela ku Kreste ya zuhile. Luther a bazwisa kwa milimu, kono akena ku zona hahulu inge litaba za naha kamba nto—kamba kopano kamba katengo, kuli baikezeze kopano yeñwi (siswaniso se siswana ni sapili) ni kulika ku si fiteleza ka kopano.

172 Mi cwale ba sa lwana. Ba Methodist ba sa lata ku . . . ba Baptist kaufela kuli babe ba Methodist. Mi ba Lutheran kaufela ba bata kuba ba Baptist mi ba Methodist ba be ma Lutheran. Mapentekota ba bata kuba ba Baptist, Lutheran, ni babañwi kaufela, kuba ba Pentekota. Mwabona, mu tundamena fela ku ekeza kwa kwa kopano ya mina. Kono yeo ha ki tukiso ya Mulimu ka kukala. Tukiso ya Mulimu ya kukutiseza neli kukutisa sene siliteni kwa simuluhu.

173 Mutalime! Kuzusa sani! Haiba buka ye iwela fafasi, cwale kunga buka yeñwi ni ku i nga mwa sibaka sa yona ha ki kukutiseza, kuzusa kwa bafu. Una ni ku zusa nto *yeswana*. Amen. Kona kuli haiba keleke ne ishwezi mwa Lusika lwa Lififi ni kukena ka kufelelela mwa buhedeni kwa mulaho *kwani*, mi kutaha kukutisa, ki . . . Koo ki ku ongaonga, ku ncaafaza; kono ku *ncaafazwa*, ni *kupepwa sinca*, ki lika zepeli ze shutana. Mwabona? Ba tisa za kuongaonga, ku ncaafaza, kuzwa kwa milimu yeñata ni zeñwi cwalo, kono ne ba si ka tisa Moya o Kenile mwa keleke. Oh, ku fuyolwe Libizo la Mulena! Muzwale, kezeli, mwa li bona kana? Ne ba si ka kutiseza mwateni Moya o Kenile, kakuli yena luli ya tisa Liseli la Evangeli yaniti . . . Tina kuwani ya hao cwale. Ya tisa Liseli la Evangeli ya niti ki lingeloi la keleke *fa*. Cwale, lu ka bona zeo la Sunda.

174 Cwale, bakaba ni maseli fahalimwa maseli, ni maseli A Bukreste, kono kaufela bona ba ka kutela mwa kopano yani. Kono ku ka taha yomuñwi ya ka mu lwanisa. Eeni, sha. Mi uka nyunga bo masiyaleti kuzwa mwani sina mo Ni yemezi fa katala fa. Yeo ki niti. Mi uka kutela hape kwa simuluhu. Mi Ni ka nga

Mañolo kuzwa mwa Testamente ya Kale ni Testamente ye Nca ni ku mi bonisa kuli uka eza cwalo, lingeloi la keleke ya Laodesia, yeo ki niti, kukutela hape kwa makalelo ni ku zusa nto ye hape. Mi zuho ya bafu ika taha ka lizazi le *faa*. Yeo ki niti.

¹⁷⁵ Kono Luther a nyunga keleke, baba balehile. Ya *balehile*, muhato ulimuñwi, kukeni- . . . kuluka. Ya balehile, a hata lihutu leliñwi kwande a buhedeni. Yeo ki niti. Ka nako yene tatami, si lwala mahutu amabeli kwande. Ku felile.

¹⁷⁶ Kuswana sina . . . Kikuli mulemuhile mwa Bibebe kuna—kuna ni mezi a zwa kwa mulaho wa Tempele? Mi a bulela kuli a bona mezi ku to fita mwa mañwele a hae; mi yetatama, mezi a fita mwa liteka za hae; mi nako yetatama, afita fa toho ya hae. Kono ha yo fita fa toho ya hae, nana ni kutaha fa sibaka fa na kalile kutapa. Mwabona, nana ni kutapa.

¹⁷⁷ Kona kuli lutaha mwa cwale sa kuli ki kutapa kamba kutiba. Ku felile. Aka mi nwelisa kamba ku mi isa kwahule, kamba ku mi tisa mwahali, nto iliñwi. Kacwalo, ki ku tapa kamba kumina! Haleluya! Oh, Ni tabile hahulu kwa Moya o Kenile! Mina bona?

Ni tabile hahulu kuli Nikona kubulela kuli Ni alimuñwi wa bona.

Ni alimuñwi wa bona, . . . (Ki bafi bao? Isiñi *se, sani*, kamba *sani*, kamba *sani*.)

. . . ki tabo hahulu kuli Ni kona kubulela kuli

Ni alimuñwi wa bona, Haleluya;

Alimuñwi wa bona, alimuñwi wa bona,

Ni tabile hahulu kuli Ni kona kubulela kuli Ni alimuñwi wa bona.

Kana seo ha si utwahali hande? Amuteeleze:

Ne ba kopanezi mwa ndu ya fahalimu,

Kaufela inge ba lapel aka libizo la Hae,

Ba kolobezwa ka Moya o Kenile,

Mi mata a sebelezo a taha;

Cwale sa Na ba ezelize ka zazi lani

U ka ku ezeza sona ka kuswana,

Ni tabile hahulu kuli Ni kona kubulela kuli Ni alimuñwi wa bona.

Oh, alimuñwi wa bona, Ni alimuñwi wa bona,

Ni tabile hahulu kuli Ni kona kubulela kuli Ni

alimuñwi wa bona, Haleluya;

Alimuñwi wa bona, alimuñwi wa bona,

Ni tabile hahulu kuli Ni kona kubulela kuli Ni alimuñwi wa bona.

¹⁷⁸ Kana ba yanga kwa mikopano ya bakutazi? Batili. Babañwi ba bona habakoni nihaiba kuñola libizo la bona. Yeo ki niti. Pitrosi na sa zibi. Bibebe ibulezi kuli nali sitombi mi ali muuna ya si ka ituta, yena ni Joani. Kono ne ba ti lo lemuhā, kakuli ne ba zibile kuli neba bile ni Jesu.

Nihaiba kuli batu ba ha ba si ka lutiwa
 (Kuituta.),
 Kamba kuikuhumusa ka libubo la lifasi (“Oh,
 kufuyolwe Mulimu, Nina ni babañata ba
kuli-ni-kuli.”),
 Kaufela bona ba amuhezi Pentekota ya bona,
 Ba kolobelizwe mwa libizo la Jesu;
 Mi basweli kubulela cwale, fakaufi ni kwa
 hule,
 Mata a hae ki a swana,
 Ni tabile hahulu kuli Ni kona kubulela kuli Ni
 alimuñwi wa bona.

Oh, alimuñwi wa bona, alimuñwi wa bona,
 Ni tabile hahulu kuli Ni kona kubulela kuli Ni
 alimuñwi wa bona;
 Alimuñwi wa bona, alimuñwi wa bona,
 Ni tabile hahulu kuli Ni kona kubulela kuli Ni
 alimuñwi wa bona.

179 Ha mu si ka tabela ka zona? Ki tabo hahulu kuba alimuñwi wa bona. Ni tabela kuba alimuñwi wa bona kufita sika kaufela se Ni ziba. Oh, Ni tabela kuba alimuñwi wa bona kufita kuba Muteleli wa United States kamba kuba mulena wa lifasi. Ni tabela . . . Haiba Mulena Jesu na ka taha kwanu, abulele kuli, “Ni ka ku kutiseza kwa myaha ye mashumi amabeli ya kupepwa ni ku kueza mutoneli wa keleke, mulena wa lifasi, kupila lilimo ze mashumi amabeli a kupepwa; usike wa ba ni zazi la kukula, butuku bwa pilu, mi lika kaufela ibe tabo ni kuba lika kaufela, ni mulena wa lifasi kaufela, kupila myaya ye teni sauzande; kamba mu bata kuba alimuñwi wa bona ni kuzwelapili ku ikataza ona cwalo sina mo mu ezeza?”

180 Ni ka bulela kuli, “Ni tabile hahulu kuli Ni kona kubulela kuli Ni alimuñwi wa bona!” Kasamulaho wa myaha ye kuma fa teni sauzande, ku taha sikamañi? Kono Se ki sa Kuyakuile. Kikuli U tile cwale, muzwale? Oh, Bu tile ka Mali. Yeo ki niti. Bu tile kale kale koo, mi Bu tahile ka Mulimu ya ezizwe nama ni kupila mwahala luna:

Mwa sicelo kwa kale, Ni ziba kuli kucwalo,
 Mbututu a pepwa kuli apilise batu kwa libi za
 bona.
 Joani a Mu bona fa likamba, yena Ngunyana ya
 kamita,
 Oh, Kreste, ya Kokotezwi fa Kalvari.
 Oh, Na lata Muuna yani wa kwa Galilea, wa
 kwa Galilea,
 Kakuli U ni ezelize zeñata hahulu.

U ni swalezi libi zaka kaufela, abeya Moya o
Kenile kuna;
Oh, Na lata, Na lata Muuna yani wa kwa
Galilea.

Musali fa siliba, A mu bulelela libi za hae
kaufela, (Ki ya swana maabani, kacenu, ni
kuyakuile.)

Mwa na bezi ni baana ba baketalizoho ka nako
yani.

A swalelwa sibi kaufela, mi kozo yetuna ya
taha ku yena;

A huwa, “Amutahe mu to bona Muuna yo wa
Galilea!”

Oh, Na lata Muuna yani wa kwa Galilea, wa
kwa Galilea,

Kakuli U ni ezelize zeñata hahulu.

U swalezi libi zaka kaufela, abeya Moya o
Kenile ku na;

Oh, Na lata, Na lata Muuna yani wa kwa
Galilea.

Mutelisi ayo lapela kwa tempele zazi leliñwi,
A lila ali, “O Mulena, u ni utwele butuku!”

A swalelwa sibi sa ahe kaufela, mi kozo yetezi
ya taha ku yena;

A bulelela ali, “Amutahe mu to bona Muuna yo
yazwa kwa Galilea.”

Na lata cwalo. Mina bo?

Sihole sa zamaya, simumu sa kona kubulela,
Mata ani na bulezwi ka lilato fa liwate;

Mi sibofu sa toniswa, Ni ziba kuli ikona kuba
fela

Ka sishemo sa Muuna sa Muuna yani wa kwa
Galilea.

Muopele ni na:

Oh, Na lata Muuna yani wa kwa Galilea, wa
Galilea,

Kakuli U ni ezelize zeñata hahulu.

U ni swalezi sibi saka kaufela, a beya Moya o
Kenile kuna;

Oh, Na lata, Na lata Muuna yani wa kwa
Galilea.

¹⁸¹ Kana hamulati Cwalo? Oh, mawi! Se ki se sinde, Evangeli ya Moya o Kenile, oh, mi Ni latela Cwalo. Na Mu lata ka pilu yaka kaufela. Mi Ni tabile hahulu busihu bo kuli Ni bulelwa mwahala bona, mi lu hamoho sina mizwale ni likezeli. Ba Baptist, ba Methodist, Pres-. . . Katolika, Presbyterian, ni bao kaufela, Mulimu u lu zwisize mwa mizamao kaufela ya bupilo mi

u lutisize mo mwa kutwano ya Moya o Kenile. Ha lu ba kopano ifi kaufela, fo kuitingile ku bona ka se ba eza, kono lu mwa Mubuso wa kunutu. Lu kolobelizwe mwa mubili wa kunutu wa Jesu Kreste, ka Moya o Kenile. Ki mañi yo? Methodist, Baptist, Presbyterian, ni yo kaufela akona kuba yena, a tahe.

¹⁸² Jesu naize, “Kaufela ba Ni file Ndate ba ka taha ku Na, mi hakuna ni yomukana wa bona ya ka lateha, mi Ni ka ba zusa ka lizazi la mafelelezo.” Oh, mawi! Ne lu opelanga pina ya kale fa katala fa; ha ni zibi haiba lwakona ku iopela kamba nee, “Sibaka, sibaka, eeni, kuna ni sibaka, kuna ni sibaka kwa liweluwelu sa hao.” Mwa lata lipina za kale zeo nji? Aku lufe munembo yaliteni kaufela, haiba kuna ni ya ziba mo ikalela. Ukai mulizi wa luna wa piano? Kana uteni nji? Kamba Muzwale Teddy kamba yomuñwi kaufela yaliteni mo? Bateni? Oh, mawi, Hani—Hani boni ya liteni kaufela.

Sibaka, sibaka, eeni, kuna ni sibaka,
Kuna ni sibaka sa hao kwa liweluwelu;
Sibaka, sibaka, eeni, kuna ni sibaka,
Kuna ni sibaka sa hao kwa liweluwelu.

¹⁸³ Mwa lata lipina za kale zeo? Mi Na lata ni ye hape:

Kwa sifapahano ko ku shwezi Mupulusi waka,
Teni Na lila sibi ha si tapiswa;
Oh, mwa pilu yaka na tozwa mali;
Kanya kwa libizo la Hae!

Kanya kwa libizo la Hae! Libizo la Hae lelinde!
Oh, kanya kwa . . . (Ha lu itimeñi fela cwale mi
lu iopele.)
Oh, mwa pilu yaka na tozwa mali;
Kanya kwa libizo la Hae!

Ni pilile ka makazao kuzwa kwa sibi,
Jesu upila kuna ha munati,
Kwa sifapahano a Ni nopa;
Kanya kwa libizo la Hae!

Kanya kwa libizio la Hae! Libizo lelinde lani!
Kanya kwa libizo la Hae! Libizo Lelinde!
Mwa pilu yaka na tozwa mali;
Kanya kwa libizo la Hae!

¹⁸⁴ Cwale halunze lu opela timana yetatama ye, mu swalane mwa mazoho ni ya li kwapili a mina, kwa mulaho wa mina, kwa matuko a mina.

Taha, kwa liweluwelu le li fumile luli mi leli
munati;
Beya moyo wa hao kwa mahutu a Mupulusi;
Oh, kena kacenu, mi u keniswe;
Kanya kwa libizo la Hae!

Kanya kwa libizo la Hae! Libizo lelinde lani!
 Kanya kwa libizo la Hae lelinde!
 Mwa pilu ya ka na tozwa mali;
 Kanya kwa libizo la Hae!

Oh, Na lata cwalo. Mina bo?

Kanya kwa libizo la Hae! Libizo Lelinde!
 Kanya lwa libizo la Hae!
 Mwa pilu yaka na tozwa mali;
 Kanya kwa libizo la Hae!

185 Oh, mawi! Ni tabile hahulu ka seo. Mina bo? Ki tabo luli kuli Ni kona kutaha kwa Liweluwelu le li fumile hahulu mi le li munati, beya moyo wa hao kwa mahutu a Mupulusi.

186 Na hupula zazi leliñwi, hane ni li mushimani yomunyinyani, mwendi wa myaha ye itini ya kupepwa, ne ni mata kuzwa ku Mulena. Na ya kwa Wiko, Ne ni bata. . . Bo ndate neli bapahami ba lipesa, mi ne Ni bata kuya kwande ku yo pahama lipalisa. Nekuna ni fela nto yene ni tiseza tala mwa pilu. Oh, Na mi bulelela!

187 Na ya ku mukutazi wa Baptist, mi ali, “Yema fela mi ubulele kuli, ‘Jesu ki Mwana Mulimu,’ lu ka ñola libizo la hao mwa buka.” Seo ha si ni utwisi hande.

188 Kaufela ko ne Ni ya mutu. . . Wa Lisazi la Sabata, na yo mu bona, neli muuna yomunde, Muzwale Barker, muzwale ya lateha, mi ali, “Billy, taha u to amuhela sabata ya Mulena.” (Ni amuhezi cwale.) Kono ki hali, “Lizazi la sabata.” Mi Na hupula kuli, “Oh, mawi, zeo ha li ezi lika.” Mwa bona.

189 Na ya kwa Wiko, mi Na hupula. . . Na ya kwahule busihu bwani, ne luli kwa mukopano. Mi, mwa ziba, nemuna ni kutulukisa sipula sa mina fa mukokoto wa pelesa ni mukotana wa hao, ni ku li beya fande, ni kuitusisa sipula sa hao kuba musamo. Mi Ne ni lobezi kwani, mwatasi likota za nzalu busihu bwani. Mi Ne ni sweli kutona zazi lani, mi kacwalo bashimani ne basweli kutisa likomu kwani. Mi nekuna ni mutangana yomuhulu ya bizwa “Slim,” ya zwa kwa Texas, nana ni—ni gita kwani yana sweli kuliza:

Kanya kwa libizo la Hae!

190 Mutangana yomuñwi nana ni kama ni kaemba ka mampili, inza sweli kufuzela moya ku yona. [Muzwale Branham wa ñuñuna, *Kanya kwa Libizo la Hae—Mu.*] Ne ba sweli kuopela lipina zeñwi, litoko za balisana ba likomu, mi ba kala kuopela pina yani ya kuli *Kwa Sifapahano*.

191 Mawi! Na sikuluhela kwateni, na beya kubo yaka kwa toho sina *cwana*. Na talima kwa mulaho, mwa ziba, mi kwa bonahala inge kuli linaleli ne li nyendaela fakausi hahulu fahalimwa likota zani ni malundu ani. Kushobota kwa kamita kwa likota za nzalu zani, Ne ni Mu utwa ha huwa kuli, “Adama, u kai?”

192 Mwendu kasamulaho wa lisunda zetalu kuzwa fani, Na ya mwa muleneŋi mi bashimani kaufela ba kolwa, mi Na ne ni si ka nwa. Ne ni na ni kubaisa kwa ndu kaufela bona, na ba longa mwa mota, ona cwalo. Mi ba zwela fande inge ba kunupana kwa minwana ya mahutu, ni lika zeŋwi kaufela, ni butata bwa kuba baba iketile; na lala mulaini o namile fani, ni ku sepisana faifi dollar ku maŋi ni maŋi ya na ka kona kuzamaya ku ona, mi ba palelwa kuzamaya kwa matuko a ona cwalo, mwa ziba. Mi kona mo ne kuinezi kufitela kaufela bona ba kololokwa, ha se ba amuhezi masheleŋi a bona.

193 Mi ne Ni li kulo kwani mi kaufela bona ne ba sweli kunwa, Na ya kulo kwani mi na yo ina fafasi. Na hupula kuli, “Mawi, mawi!” Mwendu myaha ye mashumi amalalu ka ye ketalizoho kwa mulaho, kamba mashumi amalalu ka ze ketalizoho, Na sepa, myaha ye mashumi amalalu ka ye ketalizoho kwa mulaho. Mi Na ina fafasi fani, ni nosi. Phoenix ne li sibaka se si nyinyani ka nako yani, ne lu zwa kwa Wickenburg kulo kwani. Na ina fafasi kwani, mi ne kuna ni musizana yomunyinyani wa mu Spanish yana taha inza mbambala kwani; mi na inge ni inzi fani ni kuwani yetuna yali kuina kwa mulaho wa toho yaka; a fita ni kuwisa kataulo nyana cwana, mwa ziba. Se nili, “Yena, u wisize kataulo ka hao.” Ne ni sa tokomeli.

194 Na utwa lilata nyana kwani mwa mukwakwa, mi se ni ya kwani. Mi nekuna ni mushimani ya hulile ya na bakile mwahala bona kwani, yana tezi bikelela kwa sfateho, ni mioko inge ibuba fa malama a hae cwalo, inza liza gita, na opela kuli:

Kanya kwa libizo la Hae!

195 Oh, mawi! Miyoko inge ibuba kwa sifateho, ayema ni kubulela kuli, “Muzwale, ha u zibi mo siinezi konji ha se u amuhezi Kreste yomunde yoo”:

Kanya kwa libizo la Hae!

196 Mi Na hohela mwatasi kuwani tuna yani mi se Ni ya. Oh, mawi! Ha u koni kuipata ku Yena. U lukela fela kutaha u bulele za Hae. Oh, Ki yomunde! Eeni, U cwalo.

Ni pilisizwe ka makazo kwa sibi,
 Jesu u pila mwahali, (*upila* mwahali)
 Kwa sifapano a Ni nopa;
 Kanya kwa libizo la Hae!

Kanya kwa libizo la Hae! Libizo!
 Kanya kwa libizo la Hae!
 Oh, mwa pilu yaka na tozwa mali;
 Kanya kwa libizo la Hae!

Oh, taha, kwa sifapahano se si fumile mi se si munati;
 Beya fela moyo wa hao kwa mahutu a Mupulusi;

Oh, taha kacenu, mi ube ya kenile;
Kanya kwa . . .

Cwale ha lu inamiseni litho za luna, lu nanuleni fela mazoho aluna cwale:

Kanya lwa libizo la Hae! (Kanya, kanya!)
(O Mulimu.) . . . Libizo lelinde!
Mi mwa pilu yaka na tozwa mali;
Kanya kwa libizo la Hae!

¹⁹⁷ Kanya ku Mulimu! Ha lu yemeni. Oh, fa muzuzu fela; fela, mulibelele fela . . . [Kezeli u bulela mwa lulimi lusili. Muzwale u fa toloko—Mu.] Eeni, Mulena.

¹⁹⁸ Cwale haiba kuna ni babañwi baba sa zibi kuli seo ne li sikamañi, yeo ki Pentekota, ki Moya o Kenile o bulela. Jesu naize, “Muye mwa lifasi kaufela, mulute Evangeli. Lisupo ze li ka latelela baba lumela. Ba ka bulela ka malimi asili; ba beye mazoho fa bakuli, ba ka foliswa.” Lika ze kaufela Za bulela, li ka ezahala.

¹⁹⁹ Oh, Ni tabile hahulu. Kubona Moya o Kenile ha utaha, kupaka Linzwi leo? Ki liseli, amu liamuhele, musike—musike mwa li kakanya. Mu li amuhele fela mi U ka beleka ni mina ni ku mi hulisa hande. Kana seo ha ki sesinde kuli Moya o Kenile u eze cwalo? Ki Moya o Kenile fahalimwa luna.

²⁰⁰ Na hupula nako yeñwi mwa Bibebe, ne ba sa zibi kuli taba yateni neitaha cwani, sila ne si taha, mi Moya o Kenile wa tahela ku mutu ona cwalo, ni ku ba bulelela hande kwa ku ya. Mi ba ya kwani, mi Mulimu a lyanganisa mpi yeñwi ni ku ba kelusa mwa nzila. Yeo ki niti.

²⁰¹ Oh, lu sa pila mwa mazazi a Bibebe! Nji cwani? Amen. Kamita, haibile fela Moya o Kenile u sa li teñi.

²⁰² Oh, ha lu yemeñi mi lu opele:

U nge libizo la Jesu . . . (Muhupule Liñusa.)
Mwana wa manyando ni bumai;
Li ka kufa nyakalao,
U linge kaufela ko uya.
Libizo lelinde, Libizo Lelinde,
Oh kwa munati!
Sepo ya lifasi ni tabo ya Lihalimu;
Libizo lelinde, Libizo lelinde lani!
Kwa munati!
Sepo ya lifasi ni tabo ya Lihalimu.

U nge libizo la Jesu ko uya,
Kuba tebe kwa sila kaufela;
Miliko ha u ku tahela,
Bulela libizo leli kenile lani mwa tapelo.
(Kulumbwe Mulimu!)

Libizo Lelinde,
 Oh kwa munati!
 Sepo ya lifasi ni tabo ya Lihalimu;
 Libizo lelinde, Libizo lelinde, Oh kwa munati!
 Sepo ya lifasi ni tabo ya Lihalimu.

Amuteeleze kwa timana yeo:

U nge libizo la Jesu ko uya,
 Kuba tebe ya sila kaufela;
 Miliko ha i ku tahela,
 Bulela libizo leli kenile leo mwa tapelo.

Oh, ha lu ipeleñi hape:

U nge libizo la Jesu ko uya,
 Kub atebe kwa sila kaufela;
 Miliko ha i ku tahela,
 Bulela libizo leli kenile leo mwa tapelo.

Ha lu inamiseñi litoho za luna cwale:

Libizo lelinde, Libizo lelinde, Oh kwa munati!
 Sepo ya lifasi ni tabo ya Lihalimu;
 Libizo lelinde, Oh kwa munati! Kwa munati!
 Sepo ya lifasi ni tabo ya Lihalimu.

LUSIKA LWA KELEKE YA SARDISI LOZ60-1209

(The Sardisean Church Age)

MUKOLOKO WAZA SINULO YA JESU KRESTE

Liñusa le ka Muzwale William Marrion Branham, neli kotalizwe lwa pili mwa Sikuwa la Bufaifi manzibwana, Ñulule 9, 1960, ili fa Branham Tabernacle, mwa Jeffersonville, Indiana, U.S.A., iingilwe kuzwa fa tepu ya magesi ya manzwi ni ku hatisiwa kusina kuzusa sika mwa teni kuya Sikuwa. Toloko ye ya mwa Silozi nei hatizwe ni ku hasanyiwa kiba Voice Of God Recordings.

LOZI

©2020 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS

P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.

www.branham.org

Zibiso ya bahatisi

Litukelo kaufela li bulukilwe. Buka ye yakona kupulintwa fa pulinta ya mwa ndu kuli iitususwe ki mutu kamba kuli ifiwe ku yomnwi, mahala feela, kakuba siitusiso sa ku hasanya Evangeli ya Jesu Krete. Buka ye hailekisiwi, kuatiswa mwa buńata, ku nepelwa fa moya wa webusaiti, ku bulukwa mwa mukwa wo bunolo, ku tolokwa mwa mishobo isili, kamba ku itusiswa kwa kukupa masheleńi ku sina tumelelano niba Voice Of God Recordings®.

Ka litaba zeńata kamba ka libuka zeńwi ze liteni, shangwe muńolele kwa:

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org